

FLÖRT ŞİDDETİ VE EBEVEYNLİK STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ¹

Sabina BAYRAMOVA²

Gamze AKSAN³

Öz

Anne ve babaların çocuklarını yetiştirirken sergiledikleri tutumlarda kendi çocukluğunda algıladığı ebeveyn tutumları etkili olmaktadır. Anne ve babaların büyüdüğü aile ortamı yetişkinlikte kendi kurdukları ailelerinin de örneğini oluşturmaktadır. Çocukluk evresinde görülen ebeveyn ilişkisinin etkisi yetişkinlik döneminde sürmektedir. Bu açıdan artık yetişkin olan birey, kendi ilişkisi içinde de ebeveynlerini rol model olarak benimsemektedir. Bu dönemde görülen ebeveynler arasında saygı, sevgi, çocuğun da duygusal yönden gelişimine katkı sağlamaktadır. Bireyin şiddete dair tutumlarının ilk şekillendiği yer aile ortamıdır ve şiddeti ortaya çıkaran sebepler flört şiddetinde de geçerlidir. Bu çalışmada flört şiddeti ve ebeveynlik stilleri arasındaki ilişki değerlendirilmiştir. Alan araştırmasında 482 üniversite öğrencisi ile görüşülerek bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Ebeveyn stilleri ve flört şiddeti arasındaki ilişki değerlendirildiğinde, demokratik tutuma yakın boyut olarak anne kabul ilgi boyutu ile psikolojik ve cinsel şiddet arasında korelasyon ilişkisi tespit edilmiştir. Diğer taraftan kategorik olarak her bir ebeveyn stili için 4'lü ayırım ile bakıldığında üniversite gençlerinin flört şiddetine dair olumsuz tutum anne izin verici şımartan ile baba otoriter ebeveyn stilini algılayanlarda daha yüksektir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Tutumları
Flört Şiddeti
Şiddet

Makale Hakkında

Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi : 04.10.2022
Kabul Tarihi : 01.11.2022
E-Yayın Tarihi : 28.11.2022

¹ Bu makale; Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi yüksek lisans programında Doç. Dr. Gamze AKSAN danışmanlığında hazırlanan "Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti ve Ebeveynlik Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı tezden üretilmiştir.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Anabilim Dalı. e-posta: sabinabayrmova@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4115-5917

³ Doç.Dr., Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü. e-posta: gaksan@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5051-4630

THE RELATIONSHIP BETWEEN DATING VIOLENCE AND PARENTING STYLES: THE CASE OF UNIVERSITY STUDENTS

Abstract

Parental attitudes perceived in their own childhood are effective in the attitudes of parents while raising their children. The family environment in which the parents grew up sets an example for the families they have established in adulthood. The effect of the parental relationship seen in childhood continues in adulthood. In this respect, the individual, who is now an adult, adopts his parents as a role model in his own relationship. The family environment is the first place where an individual's attitudes towards violence are formed, and the reasons for violence are also valid in dating violence. In this study, the relationship between dating violence and parenting styles was evaluated. In the field research, some results were obtained by interviewing 482 university students. When the relationship between parenting styles and dating violence was evaluated, a correlation was found between the maternal acceptance interest dimension, which is a dimension close to the democratic attitude, and psychological and sexual violence. On the other hand, when viewed categorically with a 4-point split for each parenting style, the negative attitudes of university students towards dating violence are higher in those who perceive the mother as permissive pamper and father authoritarian parenting style.

Keywords

Parental Attitudes
Dating Violence
Violence

Article Info

Research Article

Received : 10.04.2022
Accepted : 11.01.2022
Online Published : 11.28.2022

Kaynakça Gösterimi: Bayramova, S. ve Aksan, G. (2022). Flört Şiddeti ve Ebeveynlik Stilleri Arasındaki İlişki: Üniversite Öğrencileri. Toplum, Ekonomi ve Yönetim Dergisi, 3 (2), 169-199.

Citation Information: Bayramova, S. ve Aksan, G. (2022). The Relationship Between Dating Violence and Parenting Styles: The Case of University Students. Journal of Society, Economics and Management, 3 (2), 169-199.

GİRİŞ

Şiddet bünyesinde barındırdığı pek çok bireysel ve toplumsal unsurla birlikte ele alınması gereken karmaşık bir olgudur. Bu nedenle şiddet, bireysel ve toplumsal düzlemde karşılaşılan bir problem olarak ekonomik, sosyal, kültürel, psikolojik birçok bağlamla karakterize olur. Kavramın içeriğindeki bu karmaşıklık tek bir tanım yapılabilmesini zorlaştırmaktadır. Nitekim ilgili literatür değerlendirildiğinde kavramın farklı disiplinlerde farklı şekillerde ele alınabildiği görülmektedir.

Şiddet; nedenlerinden çok sonuçları bakımından bireysel ve toplumsal düzeyde önem kazanan bir konudur. Şiddet vakaları ile şiddetin doğurduğu sonuçlar; ölümler, yaralanmalar, sakatlıklar, psikolojik travmalar, şiddetin failinin ve mağdurunun yakınlarının yaşadığı mağduriyetler genellikle bireysel ya da toplumsal düzeyde kişileri ya da kurumları bu olgunun sonuçları ile yüzleştirmektedir. Ancak şiddet olgusunun çözümlenebilmesi için şüphesiz şiddet davranışına sebep olan faktörler önem kazanır ki, bu da şiddetin önlenmesi ve etki boyutlarının iyileştirilmesine yardımcı değer ve norm sisteminin geliştirilmesini ve yaptırımların sağlıklı yollarla inşa edilmesi sürecini destekler. Dolayısıyla şiddet olgusunu etkilemesi mümkün görünen her bir değişken aynı zamanda bu toplumsal sorunun çözümünde araştırmaya değer bir boyutu ifade eder. Şüphesiz şiddet insanlık tarihinin başından beri bireylerin hayatının herhangi bir alanı veya zamanında ortaya çıkabilen bir durumdur. Ölümle sonuçlanan şiddet vakaları bu konunun ciddi bir toplumsal sorun olduğunu göstermektedir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) 2002 yılındaki açıklamasında kişinin bizzat kendisine, diğer insanlara, gruba veya topluluğa yönelik, ölüm, yaralanma, psikolojik zedelenme, gelişimsel bir soruna neden olabilecek biçimde fizyolojik zorlama, güç kullanması olarak şiddeti tanımladığı görülmektedir. Türk Dil Kurumu şiddeti tanımlarken; herhangi bir davranışın, bir kuvvetin seviyesi ve sertlik kavramlarına yer vermiştir. Ayrıca, bir harekete dayanan güç, aynı fikri paylaşmadığı kişilere kaba kuvvet kullanma, kaba kuvvet, duygu ya da davranışta aşırılık şeklinde ifade etmiştir. Bu genel tanımlamada 'güç', 'kaba kuvvet' ve 'aşırılık' daha çok ön plana çıkan vurgulardır.

Son yıllarda toplumsal şiddet olaylarının giderek yaygın hale geldiği, medyanın da etkisiyle konuya ilişkin bilgi, ilgi ve farkındalığın arttığı görülmektedir. Şiddeti cinsiyete indirgemek doğru olmasa da oranlar hemen her alanda şiddet faili oranlarının erkeklediğini göstermekte, şiddetin failinin yüksek oranda erkekler olduğunu ortaya koymaktadır. Şiddetin mağduru olanlar ise çoğunlukla kadınlar olmak üzere hem erkek hem de kadınlardır. Diğer çarpıcı bulgu ise şiddetin yine yüksek oranlarda aile içinde gerçekleştiği veya şiddete uğrayan taraf olarak kadınların eşleri, eski eşleri, sevgilileri ya da eski sevgilileri ya da erkek yakınları tarafından şiddete maruz kaldığıdır⁴. Diğer bir bulgu ise şiddet uygulayan erkeklerin kendi ailelerinde de şiddetin var olduğu, kendilerinin de bir biçimde şiddetin mağduru olduğu

⁴Ayrıntılı bilgi için bkz. Altunsu- Sönmez, Özlem, Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet ve Kadınlara Düşündürdükleri. Aile Kurumuna Farklı Bakışlar (Ed. Ö. Altunsu Sönmez ve G. Aksan), Çizgi Kitabevi, Konya, (2019): 129-169 Özerkmen, Necmettin ve Haydar Gölbaşı. "Toplumsal bir olgu olarak şiddet." Akademik Bakış Dergisi 28 (2012): 1-19; Polat, Oğuz. "Şiddet." Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 22.1 (2016): 15-34; Mura, Elif Sabahat Uyar. "Sosyal Bilimlerde Edilgen Dil Kullanımı Üzerine Bir Tartışma: Kadına Yönelik Erkek Şiddeti Örneği." Sosyoloji Notları 2.2: (2018) 195-209; TOPUZ, Senem Kurt ve Tuğba Metin Acher, "Güç İlişkileri Bağlamında Ataerkil Şiddeti Anlamak." Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi (2022),6.1: 126-139.

gerçeğidir. Dolayısıyla şiddetin döngüsellığı, aile içinde gerçekleşmesi, aile içinde saklanması, aile içinde yaraların sarılması gibi birçok süreçle aile konusunu yakından ilgilendiren bir olgu olarak karşımıza çıkar.

Özellikle medyaya yansıyan haberler flört ilişkisi yaşayan kişiler arasında görülebilen şiddet eğilimindeki korkunç sonuçları ortaya koyarak şiddetin bir yüzü olarak flört şiddeti konusunu gündeme taşımıştır. Flört şiddeti olgusu, nedenleri ve sonuçları, bireylerin mensubu olduğu toplumsal normlardan kültürel yapıya kadar daha pek çok farklı değişkenden etkilenmektedir. Kavramsal açıdan ele alındığı zaman flört; cinsel ya da duygusal çekim üzerine yoğunlaşarak kurulan ilişkileri ifade etmektedir. Toplumsal yaşamın her alanında görülen şiddet olayları flört ilişkisi bulunan kişiler arasında da karşılaşılan bir durumdur. Flört ilişkisi bulunan kişilerin ilişki sürecinde birbirlerine uyguladıkları şiddet türü 'flört şiddeti' olarak tanımlanmaktadır. Flört şiddeti bazen eşlerin birbiri ile konuşarak çözmeye çalıştıkları bir durum olurken bazen flört şiddetinin göz ardı edildiği ya da görmezden geldiği görülmektedir. Flört şiddetini etkileyen birçok unsur bulunmakta olup, aile içi dinamiklerin, aile içi etkileşimlerin, özelde de çocuk yetiştirme tarzlarının flört şiddetine bakış açısını etkileyen unsurlar arasında yer aldığı görülmektedir. Bu çalışmada flört şiddeti ve ebeveynlik stilleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın analiz değişkenlerinden birisinin flört şiddeti olması, gözlem verisi olarak dikkatin üniversite gençliğine yönelmesini beraberinde getirmiş, bu çerçevede üniversite gençliğinin flört şiddeti çerçevesindeki tutumları ve ebeveynlik stilleri ölçülerek arasındaki ilişki yorumlanmıştır. Çalışmada öncelikle flört şiddeti ve ebeveynlik stillerine ilişkin kavramsal ve kuramsal verilere yer verilmiş sonrasında konu ile ilgili alan araştırması verileri değerlendirilmiştir. Bu çerçevede 482 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirilen araştırma bulguları kapsamında gençlerin ebeveynlik stilleri ve flört şiddetine dair tutumları arasındaki ilişki yorumlanmıştır.

1. Flört Şiddeti

Araştırmalar flört şiddeti olgusunun tüm dünyada birçok ülkede yoğun bir şekilde yaşandığına işaret etmektedir. Bu şiddet türü aile içi şiddete benzer biçimde meşru sayılabilmekte, problem olarak görülmemekte veya kimi zaman bir problemin çözümü şiddette aranmaktadır. Dolayısıyla yaşanan geleneksel rol örüntüsü şiddet olgusunun da gitgide yaygınlaşmasına, benimsenmesine sebep olmaktadır. Diğer taraftan tehlike duygusal veya mekânsal olarak 'yakın' olduğu için doğabilecek sonuçlardan da korkulabildiği önemli bir gerçektir. Bütün bu sebeplerle şiddete uğrayanların yardım istemeleri ve yardım almaları da zorlaşmaktadır.

Bireyin gelişiminden, davranışlarından ve kurduğu ilişkilerden söz ederken esasında onların bir birey olmasında büyük rol oynadığı anne ve babalarından da söz etmek gerekir. Bireyin gelişimdeki en önemli faktörlerden bir tanesi de aile faktörüdür ve aile, bireyin ilk deneyimlerini gerçekleştirdiği, gelişim basamaklarının temelini atıldığı önemli yerlerden bir tanesidir. Bu nedenle ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumları, çocuklarının ihtiyaçlarını ne oranda karşılayıp karşılamadıkları, ebeveyn ve çocuk arasında samimi ve güvenli bir ilişkinin kurulması çocuğun gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır. Birey olarak insanların şiddete dair tutumları ilk ilişkilerin yaşandığı aile içinde biçimlenmektedir.

Aile içi ilişkilerde görülen şiddet, pek çok faktörle birlikte flört şiddeti için de benzerdir. Aile içi şiddete maruz kalan veya şiddete tanıklık eden çocuklarda yetişkinlik döneminde asosyallik, davranış sorunları, saldırgan tutum gibi olumsuzlukların ortaya çıkma olasılığı yüksektir. Tüm bunların ötesinde bu tip kişiler yetişkinlik evrelerinden şiddete, şiddet içerikli davranışlar sergilemeye eğilimlidir. Flört, evlilik gibi ilişkilerin bir bağlanma süreci olduğu düşünüldüğünde çocuğun erken dönemde bakım verenle kurduğu bağın, ilerleyen dönemde flört ilişkisi içinde bulunulan tarafa yönelik bağlanma ilişkisini de şekillendirdiği düşünülmektedir. Şiddet için 'öğrenilen bir olgu' dur demek yanlış olmayacaktır. Şiddete tanıklık veya şiddete maruz kalma, şiddeti hiç görmemiş kişilerle kıyaslandığında yetişkinlik evresinde flört ilişkileri kapsamında mağdur veya fail olarak rol almayı, şiddetin meşrulaşmasını, şiddete olumlu bir anlam yüklemeyi bu noktada da haklı sebepler üretmeyi şiddet davranışlarını tolere etmeyi veya bu tip davranışlar benimseyerek taklit etmeyi kolaylaştırmaktadır. Şiddete eğilimli bireylerin ilişkilerinde şiddeti bir problem çözme aracı olarak algıladıkları düşünülmektedir.

Yetişkin bireyler arasında flört şiddetinin ne denli yaygın olduğunun saptanması için yapılan çalışmalara bakıldığında, genel anlamda fikir birliğine varılmış bir flört ve şiddet tanımlamasının olmadığı görülmektedir. Bu durum araştırmaların sürdürülmesi, yinelenmesi, anlaşılması bakımından bazı güçlükler sebep olmaktadır (İsmail vd., 2007: 453-477). Shorey ve arkadaşları (2008: 185-194)' na göre farklı tanımların kullanılması, partnerler arasındaki şiddetin somutlaşması, şiddetin biçiminin, işlevinin, öneminin de çeşitlenmesi manasına gelmektedir.

Flört kelimesinin tam anlamıyla ifade edilmemiş olması nedeniyle kavramın oldukça geniş bir yelpaze içinde kullanıldığına rastlanmaktadır. Ancak esasında kavramlarla ilgili anlaşılabilir, açık tanımlamalar yapılabilmesinin, araştırmacılar arasındaki iletişimin çok daha sağlıklı bir şekilde sağlanması bakımından destek olacağı düşünülmektedir (Emery, 1989: 321; Sugarman ve Hotaling, 1989: 1034-1048). Literatürde mevcut çalışmalar incelendiğinde ise çeşitli tanımlarla karşılaşılmaktadır. Mesela, Thompson (1986: 231-246)' a göre flört, çıkmayla ve/veya eş seçme süreci ile alakalı ilk buluşmalarını, grup halinde görüşmeleri ifade etmektedir. Aynı zamanda kısa vadeli ve geçici ilişkiler de flört kavramı içinde değerlendirilmiştir. Bunların yanı sıra flört, istikrarlı bir ilişkiyi veya evliliğe doğru giden bir ilişkiyi de kapsayan sosyal etkileşim şeklinde de kavramlaştırılmıştır. Söz konusu tanımlama kapsamına homoseksüel ve heteroseksüel ilişkiler de dahil edilmiştir. Akabinde Muehlenhard ve Linton (1987: 186) flört kavramını karşı cinsle, önceden planlanmış sosyal etkinlikler şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanım incelendiğinde yalnızca heteroseksüel ilişkilerden bahsedildiği görülmektedir. Sugarman ve Hotaling (1989: 1034-1048) tarafından yapılan tanımda ise flört süreci, gelecek için olası bir ilişkinin, hissi bağlanmanın ve/veya cinsel yakınlığın olma ihtimalini yükselten, tarafların karşılıklı bir şekilde birbirlerini mutlu ettikleri etkinlikleri temel alan ikili bir etkileşimdir. Harned (2002: 1179-1197) ise flört kavramını bireylerin, geçici ilişkilerden, uzun vadeli ilişkilere değin herhangi bir ilişkiye dâhil olmaları şeklinde tanımlamıştır. Bahsi geçen tanımın kapsamına da hem heteroseksüel ilişkiler hem de homoseksüel ilişkiler dâhil etmiştir. Straus (2004: 790-811) flörtü, ilişkiye dahil olan kişilerden birinin ilişkiyi bitirene değin veya aralarında evlilik, nişan gibi çok daha ciddi bir ilişki oluşana kadar ilişkilerini sürdürme noktasındaki niyetle ifade etmiştir. Aynı zamanda çiftlerin sosyal

etkileşimde ve ortaklaşa etkinlikler içinde bulunmaları da tanım içinde değerlendirilmiştir. Murray ve Kardatzke (2007: 79-89) flörtü, evlilik, nişanlılık veya benzer bir şekilde ciddi anlamda ilişki içinde olmayan bireylerin arasındaki arkadaşlıktan bir adım öte, hissi, romantik ve/veya cinsel yakınlığın olduğu bir ilişki çeşidi olarak ifade etmişlerdir.

Şiddetin kişiler arası çeşitlerinden biri olan flört şiddeti, flört ilişkisinde bireylerin birbirlerine duygusal, zihinsel ya da fiziksel olarak herhangi bir şekilde şiddet içeren davranışlarda bulunması ve birtakım kısıtlamalar getirmesi olarak özetlenebilir. Flört şiddetinin meydana gelmesinde failin kişisel sorunları ve bununla birlikte sosyal cinsiyet rolleri, sosyo-kültürel normlar, aile yapıları da etkilidir. Polat (2016: 22)'a göre, burada uygulanan şiddette hedef, genel olarak kadının davranışlarının kontrolü ve böylece onun üstünde bir baskının oluşturulma isteğidir.

Çoğunluğunu Amerika Birleşik Devletleri'nin oluşturduğu yabancı literatürde flört sözcüğünün İngilizce'deki karşılığı olan 'dating' kelimesine rastlanmaktadır. Ancak bu sözcüğün kullanımı, tanınırlığı ve kültüre uyumu ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Bu açıdan Barter (2009: 211-232); İngiltere örnekleme dâhilinde 'dating' kelimesinin uyumsuz olduğunu belirterek İngiltere'de yaşayan gençlerin söz konusu kelimeyi kullanmadığına dikkat çekmektedir. 'Dating' kelimesinin gençliğin yaşadığı birbirinden farklı pek çok ilişkiyi veya yakınlaşmayı da içine alan, aynı zamanda bir ilişkinin flört adıyla benimsenmesi için belirli bir düzeyi aşması gerekirmiş gibi bir izlenim uyandıran bir kelime olarak yansıtılmıştır. Aynı şekilde Hickman (2004: 123-142) de bölgeler veya etnik kökenler açısından gençlerin kullandıkları sözcüklerin farklılaştığına dikkat çekmiştir. Türkiye'ye gelindiğinde ise araştırmalarda ABD'deki kullanımla hemen hemen aynı şekilde flört kelimesinin kullanıldığına rastlanmaktadır (Aslan vd., 2008: 79-88; Toplu-Demirtaş vd., 2016: 1139-1152).

Flört şiddeti olgusu, şiddet türlerindeki temel başlıklarla tanımlansa da sebepleri, yaşanış biçimi ve neticeleri anlamında ele alındığında öteki şiddet çeşitlerinden belirli çerçevelerde ayrılmaktadır. Bunun en önemli nedenlerinden biri flört ilişkisi içinde olanların hayati önem taşıyan değerlerinin yeni yeni oluşması ile ortadaki şiddetin farkına varamamalarıdır. Bir başka sebep de yaşanan şiddetle başa çıkma yollarının bilincinde olmamalarıdır (Aslan vd., 2008: 3). Kişiler romantik bir ilişkide bir tarafın diğer taraf üstünde hâkimiyet kurması, güce başvurusu ve istismar etmesi flört şiddetidir. Mağdur olan taraf hem kadın hem erkek olabilir. Sevgi ilişkisi söz konusu olduğunda uygulanan şiddet her zaman görülmebilir, fiziksel bir temeli bulunmayabilir. Genel olarak fail yalnızca kendi gereksinimlerinin karşılanması amacıyla mağdur tarafa kuvvet ve tehdit kullanarak onu kontrol etme çabasıdadır. Pek çok durumda fail şiddet uyguladığının farkında değildir (Fidan ve Yeşil, 2018: 17). Benzer şekilde mağdur olan taraf da kendisi de uygulanan flört şiddetini fark etmeyebilir. Diğer taraftan flört ilişkisi içinde duyulan sevgi yaşanan şiddeti perdeleyebilmektedir. Dolayısıyla bu durum hem şiddetin mağduru hem de faile dair şiddet konusunda özellikle de flört şiddeti konusunda bilinçlenmenin önemli olduğunu düşündürmektedir.

1.1. Flört İlişkilerinde Fiziksel Şiddet

Bir insanda fiziksel olarak hissedilecek acıya ya da yaralanmaya neden olma amacıyla yapılan veya bu maksatla yapıldığı farz edilen davranışlar genel olarak fiziksel şiddet şeklinde

açıklanmaktadır. Örneğin birine herhangi bir nesne atmak, kol burkma, saçın çekilmesi, tekme veya yumruk atma, kişiyi itmek, sarsmak gibi davranışlardır. Bunların yanı sıra bıçak çekme ya da silah kullanma, boğmaya çalışma, duvara çarpma, dövme, yakma, haşlama gibi daha yüksek seviyede davranışlar da fiziksel şiddet davranışlarına örnek verilmektedir (Burke vd., 1988: 365-380; CDC, 2016: 473-481; Halpern vd., 2001: 1679-1685; Straus, 1996: 283-316). 1980'den sonraki pek çok çalışmada yer alan flört şiddeti kavramı içinde genel olarak fiziksel şiddet incelenmektedir. Fiziksel şiddetin araştırmalarda yer alması bir takım avantajlar sağlamıştır. Örneğin bu tip çalışmalar, kolay yürütülmüş ve daha yalın olmuştur. Öte taraftan flört şiddeti hususunun açıklık kazanması bakımından destek olabilecek diğer değişkenlerin ötelenmesi, çalışmaların sınırlılığı olarak değerlendirilmiştir (Jackson, 1999: 233-247).

1.2. Flört İlişkilerinde Psikolojik Şiddet

İnsanda genel olarak korku hissini ortaya çıkaracak, duygusal tahribata neden olacak, bireyin istismarcı tarafa bağımlılığını yükseltecek zorlayıcı davranışlar sergilemesi psikolojik şiddettir. Bununla birlikte hem bu davranışları sergileyip hem de zarar verileceği konusunda tehdit edilme ruhsal/duygusal istismar şeklinde isimlendirilir (Murphy ve Hoover, 1999: 39-53). Ruhsal ve duygusal şiddet, ilişki içinde bulunduğu kişiye isim/lakap takma, zorbalık, ayrılmakla ya da başka sebeplerle tehdit etme, utandırma, aşağılama, tenkit etme, suçlu olduğunu düşündürme, mağdurun kendisini kötü hissetmesini sağlayacak şeyler söyleme, sözel olarak saldırma, küfür, başka kişilerin yanında saygısızlık, kontrol etme çabası, partnerin yakın olduğu diğer insanlardan onu uzaklaştırma gibi pek çok olumsuz davranışı içermektedir (CDC, 2016: 473-481; Cyr vd., 2006: 1000-1017; Halpern vd., 2001: 1679-1685).

Fiziksel şiddet davranışları psikolojik şiddet davranışlarıyla karşılaştırıldığında mağdurun vücuduna zarar verilmemekte tam aksine bireyin duygusal anlamda iyi olma haline, benliğine dair fikirlerine, kendilik algısına zarar verilmektedir (Murphy ve Hoover, 1999: 39-53). Yakın ilişkilerde rastlanan, taraflardan birini hissi anlamda yaralama, baskı altına alma, kontrol, tehdit, göz korkusu verme, ruhsal anlamda zarar verme, öfke gibi davranışlara araç olan sözel ve zihinsel yöntemler psikolojik saldırganlık davranışları şeklinde açıklanmaktadır (Barter, 2009: 211-233). Tüm bunlarla birlikte oldukları kişilerin diğer insanlarla olan iletişimlerini izlemeleri, devamlı surette nerede olduğuyula ve ne yaptıklarıyla ilgilenmeleri bu konuda bilgi istemeleri hatta ısrarcı olmaları gibi ısrarlı takip etme, izleme, gözetleme davranışları da yine psikolojik istismar davranışları şeklinde adlandırılmaktadır. Telefonlar ve sosyal ağlar da bu davranışlar için hizmet eden araçlardır (Offenhauer, 2011: 2). İsrarlı takip davranışı birebir ya da internet ortamında gerçekleşebilen, mağdurun korkmasına sebep olabilecek rahatsız edici davranışlarla birlikte tehditleri kapsar (CDC, 2016: 473-481). Karşı tarafın isteği haricinde cinsel içerikli fotoğraflarını yaymak, devamlı mesaj atmak da ısrarlı takip etme/izleme davranışları hususunda verilebilecek örneklerdir. Duygusal olarak yapılan istismar, fiziksel zararı hedefleyen fiziksel şiddetin tam aksine karşı tarafa korku ve bağımlılık oluşturmak için mağdurun bireysel bütünlüğünü tehdit eden davranışları içerir (Smith ve Donnelly, 2001: 53-64). Şiddete maruz kalan kadınlarla yürütülen bir araştırmada psikolojik şiddet, fiziksel şiddet ile karşılaştırılmış ve psikolojik şiddetin çok daha fazla zarar verdiği, flört ilişkisinde en fazla sıkıntının psikolojik şiddet sebebiyle ortaya çıktığı bulgusuna erişilmiştir (Follingstad vd., 1990: 107-120).

1.3. Flört İlişkilerinde Cinsel Şiddet

Flört ilişkilerinde cinsel anlamda şiddet ve tecavüz en fazla rastlanan sorunlardan birisidir (Muehlenhard ve Linton, 1987: 186). Çiftler arasında evlilik bağı dahi bulunsa kadının rızası olmadan cinsel ilişkiye zorlamak (tecavüz), başkalarıyla cinsel ilişkiye zorlanması, cinsel organlarının tahrip olması, hamile kalma veya kalmamaya, kürtaja, ensest ilişkiye, fuşşa zorlama, zor kullanarak evlendirme cinsel şiddeti ifade eder. Tüm bunlarla birlikte telefon, mektup veya sözlerle cinsel anlamda rahatsızlık verecek her davranış cinsel şiddettir (TC Kadın Statüsü Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı, 2008: 13-15). Straus (1996: 283-316)'un araştırmasında cinsel şiddet olgusu "birliktelik içinde olunan kişilerin rızası olmadan cinsel bir faaliyete zorlanmalarıdır" şeklinde ifade edilmiştir. Cinsellik konusunda kişinin zorlanması, sözel ısrardan, fiziksel anlamda kuvvet kullanmaya değin her çeşit zorlayıcı davranışı kapsamaktadır (CDC, 2016: 473-481; Stets ve Pirog-Good, 1988: 3-20). Bir kişinin kuvvet kullanmak suretiyle veya tehditle ilişki içinde bulunduğu kişiyi cinsel faaliyetlere mecbur bırakması, korunmadan cinsel ilişkiye girmesi, oral veya anal sekse zorlaması, cinsel birlikteliğe rızası olmadığı halde ısrar etmesi de genel olarak cinsel şiddet davranışları içinde sayılmaktadır.

Flört şiddeti, gelişmiş ya da kronik bir hale gelerek fizyolojik ve ruhsal neticeler ortaya çıkarmaktadır (Tuz, 2015: 83-89). Holt ve Espelage (2005: 309-328)'e göre, bunlar; travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, kaygı bozuklukları, uyku durumunun olumsuz yönde etkilenmesi, bağımlılıklar, yeme bozuklukları, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, arzu edilmeyen hamileliğin ortaya çıkması ve düşüklükler, somatik ve psikosomatik semptomlar, utanç ve suçluluk duygularının yaşanması, intihar isteği, Carlson (1987: 16-23)'e göre, ani öfke patlamaları, üzüntü ve benlik saygısının yitirilmesi şeklinde flört şiddetinin negatif sonuçlarını ifade eder.

2. Ebeveynlik Stilleri

Aile toplumun en küçük yapısı olup hem bireyi hem de toplumu etkileyen bir kurumdur. Aile yapısının sağlıklı olması, olumlu duygu ve düşüncelerin aktarılması; toplumun da sağlam temellerden oluşması demektir. Sağlıklı aile, bireylerin sağlıklı problem çözme becerisine sahip olduğu, açık ve etkili iletişim kurabildiği, karşılıklı bilgi alışverişinde bulunup duygularını rahatça ifade edebildiği bireylerin oluşturduğu aile türüdür. Bu tür aileler birbirlerinin kişisel gelişimini desteklemektedir ve birbirlerine olumlu rol model olmaktadır (Yılmaz, 2014: 31-51). Çocuk dünyaya geldiği ilk andan itibaren ilk sosyal deneyimini ailesiyle birlikte yaşamaktadır. Bu nedenle ebeveynin çocuğuna karşı sergilediği tutum ve davranış çocuğun gelişiminde büyük önem taşımakta ve çocuğun ilerleyen dönemlerinden biri olan ergenlik döneminde sağlıklı kimlik oluşumunun gerçekleşmesini ve ergenin olumlu düşünce ve davranışlar sergilemesini tetiklemektedir. Ergenin çocukluk döneminde ailesiyle kurmuş olduğu ilişkiler, şu an çevresindeki diğer tüm insanlara ve nesnelere karşı benimsediği tutum ve davranışların temelini oluşturmaktadır. Aile içerisindeki olumlu tutum ve etkileşim bireyin kendini önemli ve değerli hissetmesi ve karşılıklı desteğin ve yardımlaşmanın olması bireyin tutum ve davranışlarını olumlu yönde etkilemektedir. Ancak bireyin, iletişimin olmadığı, çocuğun ihtiyaçlarının karşılanmadığı ve

önemlisin, değerlisin mesajının verilmediği bir aile ortamında yetişmesi bireyde olumsuz düşünce ve davranışların çıkmasını beraberinde getirebilmektedir.

Ebeveyn tutumu ile ilgili araştırmalara bakıldığında dünyada ve Türkiye'de yıllardır çocuk, ergen ve aile gibi birçok araştırmada ele alınan konu başlıklarından birisi olduğu görülmektedir. Çocuğun ailesini modellemesi ve sonraki yaşantısında davranış, tutum ve değerlerini uzlaşan ya da çatışan yönleri ile bu roller üzerine inşa etmesi çocuk gelişiminde aile faktörünü en tepeye taşıırken; ergendeki davranış problemlerinin altında yatan sebeplerin araştırılmasında ebeveyn tutumlarının incelenmesi önem kazanan boyutlardan birisi haline dönüşmüştür.

Şüphesiz her ebeveyn çocuklarını yetiştirirken farklı tutum ve davranış sergiler. Kimi aileler çocuklarının bağımsız, kendi sorumluluklarını alabilen, duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilen birer birey olmalarını istemektedir fakat bu istekle birlikte çocuğunun bağımsız adım atmasına ve karar vermesine izin vermemektedir. Bazı ailelerde ise çocuğun zorlanması gerektiği düşüncesi hakimdir. Kimi ailelerde ise katı kuralların olması gerektiği ve çocuğun buna her zaman koşulsuz uyması gerektiği, çocuğun temel ihtiyaçlarını karşılayarak, çocuklarının sevgi ihtiyaçlarını karşıladıklarını ve ebeveyn olarak sorumluluklarını yerine getirdikleri düşüncesi hakim olmaktadır. Tüm bu farklılıklar sonucunda da farklı ebeveyn tutumları ortaya çıkmaktadır (Aydoğdu ve Dilekmen, 2016: 2). İlgili literatür incelendiğinde demokratik tutum, ilgisiz tutum, otoriter tutum, aşırı korumacı tutum, reddedici tutum ve tutarsız tutum başlıklarının öne çıktığı görülmektedir.

Demokratik tutumda; ebeveynler çocuklarına her zaman ılımlı, anlayışlıdır. Bu tür aileler çocuklarının bireyselliğine saygı duyup geliştirir, evde çocuklarının da söz hakkı vardır ve çocuklar rahatlıkla duygu ve düşüncesini aile içerisinde ifade edebilir. Aile içerisinde karşılıklı iletişim hakimdir ve aile çocuğun özerk ve bağımsız kişilik gelişimi için destek olmaktadır (Yıldız ve Behice, 2011: 6-11). Bu tutumda yetişen çocukların genellikle hoşgörülü, açık fikirli, özgüvenleri yüksek ve öfke kontrolünde başarılı olduğu belirtilmektedir. İlgisiz tutumdaki ebeveynler ise çocuklarının ihtiyaçlarıyla ilgilenmez ve ilk planda kendi ihtiyaç ve istekleri, ikinci planda çocuklarının ihtiyaçları ve istekleri bulunur. Aile içerisinde iletişim yok denecek kadar az olurken zorunlu ihtiyaçlar dışında iletişim kurulmamaktadır (Derman ve Başal, 2015: 114-145). Bu tutumda yetişen çocukların yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde problemlerle bağımlılıklar kurabildiği ve çocukluk döneminde fiziksel, sosyal ve bilişsel ihtiyaçlarının karşılanmamasından dolayı bu gelişim alanlarında yetersizliğin deneyimlendiği ifade edilmektedir. Diğer bir ebeveyn tutumu olarak belirginleşen otoriter tutum; ebeveynlerin katı ve net kurallarının olduğu, çocuklarından da bu kurallara koşulsuz itaat etmelerinin beklendiği tarzı anlatır. Bu tutumu benimseyen ailelerde çocuk için en iyisini ebeveyn bilir düşüncesi hakimdir ve çocuğun kesinlikle söz hakkı yoktur. Aileler bu tutumu çocuklarının iyilikleri için benimsediklerini, onlar için en iyi ve doğru kararı ebeveynlerinin verebileceklerini ifade etmektedirler (Onat, 2010: 27-45). Bu tutumda yetişen çocukların ise ilerleyen dönemlerinde akran ilişkilerinde problemler yaşadığı, mutsuz, asosyal, kaygılı olduğu, öfke gibi saldırgan davranışlar sergileyebildiği belirtilmektedir.

Aşırı korumacı tutumda olan ebeveynler çocuklarına normalin üzerinde özen gösterip onları koruma davranışı göstermektedir. Çocuk büyüyüp kendi temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek durumda olmasına rağmen aile hala bir şeyleri beraber yapmak ister ya da

sadece ailenin kendisi yapar. Dışarıda oyun oynarken bile bu tür aileler çocuklarının sürekli görüş alanında olmasını istemekte ve sürekli çocuklarının ikili ilişkilerine müdahale etmektedirler (Şirin, 2015: 24-39). Bu tutumda yetişen çocukların ilerleyen dönemlerinde düşük özgüvenli, mızızlanma, inatlaşma, birilerine sürekli bağlanma gibi ihtiyaçlar hissedebilmektedir. Diğer taraftan reddedici tutum; ebeveynlerin çocuklarının fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlarını karşılamayı reddettiği tutumları yansıtır. Çocuğun ihtiyaçları genellikle dede, anneanne, babaanne gibi ya başkaları tarafından karşılanmaya çalışılma ya da ebeveyn zorla sadece zorunlu kaldığı zaman karşılamaktadır. Çocuğun en çok ihtiyacı duyduğu çocukluk döneminde çocuk çoğunlukla yalnız bırakılmaktadır (Demirsu, 2018: 6). Bu tutumda yetişen çocuklar ilerleyen dönemlerde sinirli, öfkeli, korkak, yardım duygusu olmayan gibi düşmanca duygulara sahip olabilmektedir. Tutarsız tutumdaki ebeveynlerin sürekli olarak benimseyip çocuklarına karşı sergiledikleri bir tutum bulunmamaktadır. Ebeveyn bazen kendi içerisinde bazen de eşiyle arasında farklı tutumlar benimsemektedir. Ebeveyn duruma göre bazen aşırı korumacı bazen aşırı otoriter bazen de aşırı hoşgörülü gibi farklı tutumları çocuğuna karşı sergileyebilir. Ebeveyn ortak bir tutumu benimsememekte (Bolattekin, 2014: 11), bu durum sonucunda da çocukta bazı davranış problemleri ortaya çıkabilmektedir.

Yapılan araştırmalarda ebeveyn tutumlarında farklı ayrımlara gidildiği görülmektedir. Baumrid (1966: 887-907) ebeveyn tutumlarını, otoriter, izin verici ve demokratik olmak üzere 3 farklı gruba ayırmış; Maccoby ve Martini (1983: 253-270), 'duyarlılık' ve 'talepkarlığın' ebeveyn tutumlarını etkilediği ve bunun sonucunda da otoriter, açıklayıcı/otoriter, izin veren/şımartan ve izin verici/ihmalkâr şeklinde dört ebeveyn tutumu olduğunu ileri sürmüştür. Bu ayrıma göre; talepkarlığın ve duyarlılığın ikisinin de yüksek olduğu ebeveyn tutumunu açıklayıcı/otoriter ebeveyn, talepkarlığın ve duyarlılığın ikisinin de düşük olduğu ebeveyn tutumu izin verici/ihmalkâr ebeveyn, duyarlılığın düşük ve talepkarlığın yüksek olduğu ebeveyn tutumu otoriter ebeveyn ve duyarlılığın yüksek talepkarlığın düşük olduğu ebeveyn tutumu ise izin verici/şımartan ebeveyn olarak tanımlanmıştır. Maccoby ve Martini (1983: 253-270) tarafından ele alınan bu iki temel boyutu, Steinberg ve arkadaşları (1991: 1049-1065) kabul/ilgi ve sıkı denetim/kontrol olarak ele almışlardır. Steinberg ve arkadaşlarına göre Maccoby ve Martin'in duyarlılık boyutu kabul/ilgi boyutuna, talepkarlık boyutu da sıkı denetim/kontrol boyutuna karşılık gelmektedir.

2.1. Açıklayıcı/Otoriter Ebeveyn Stili

Bu tür ailelerde orta düzeyde denetim ve yüksek düzeyde sevgi vardır. Sevgi ve denetim faktörleri dengelidir ve aile içerisinde karşılıklı iletişim söz konusudur. Bu tür aileleri demokratik aile olarak da değerlendirmek mümkündür. Evde kurallar vardır ancak bu kurallar birlikte oluşturulmaktadır. Ebeveyn çocuklarına karşı kabul edici ve duyarlıdır. Çocukların da evde söz hakkı vardır ve çocuğa değerlisin, önemlisin mesajı verilmektedir. Bu tür ebeveynler çocuklarının bağımsızlıklarını ve özgüvenlerini desteklemekte, ancak bunu sevgi ve saygıyla kazandırmaya özen göstermektedirler. Çocukların taleplerine önem vermekte ve temel ihtiyaçlarını, sevgi ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar. Aile içerisinde denetim ve kontrol söz konusudur fakat bu denetim ve kontrol olumlu yönde çocuğun gereksinim ve genel ihtiyaçları, problemleri ve okul başarısı gibi çocuğa katkı sağlayacak doğrultuda olmaktadır (Doğruyol ve Yetim, 2019: 34-51). Bu tutumda yetişen çocukların genellikle ilerleyen dönemlerde öz güvenleri yüksek, sağlıklı bağlanma kurabilen, duygu ve

düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilen, öfke kontrolleri yüksek ve öfke gibi olumsuz duygularını daha kabul edilebilir düzeyde ifade edebilen bireyler olmaya daha açık oldukları ifade edilebilir.

Açıklayıcı/otoriter ebeveyn tutumu ile büyüyen bireylerin yetişkinlik döneminde özgür, sorumluluk sahibi olan, özgüvenleri öz saygıları bulunan, öfkelerini denetleyebilen birer insan oldukları belirtilmektedir (Maccoby ve Martin, 1983: 253-270). Açıklayıcı/otoriter anne baba tutumunda çocukların anne ve babalarının isteklerine karşı anne ve babaların da çocukların birtakım makul isteklerine karşı duyarlı davrandıkları anlaşılmaktadır.

2.2. Otoriter Ebeveyn Stili

Bu tür ailelerin kesin ve net kuralları vardır ve aileler çocuklarından bu kurallara koşulsuz itaat etmelerini istemektedirler. Kurallar sadece ebeveyn tarafından konulur ve çocuğun istekleri göz önüne alınmamaktadır. Çocuğun evde söz hakkı yoktur ve ailede sıkı denetim bulunmaktadır. Bu tür ailelerde sevgi ve duygu sınırlıdır ve aile çocuklarının ihtiyaç ve istekleriyle pek ilgilenmez. Otoriter tutum benimseyen ailelere göre çocuğun hakkında en doğru ve çocuk için yararlı kararı çocuğun ebeveyni vermekte ve ebeveyn çocuğun sadece yeme, barınma, eğitim gibi temel ihtiyaçlarını karşılayarak çocuklarının tüm ihtiyaçlarını ve sevgi ihtiyaçlarını karşıladıklarını düşünmektedir (Yılmaz, 2018: 1-10). Bu tutumda yetişen çocuk genellikle yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde ikili ilişkilerinde problemler, öfke kontrol problemi, asosyal kişilik, duygularını ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edememe gibi problemlerle karşılaşabilmektedir.

2.3. İzin Verici/Şımartan Ebeveyn Stili

Bu tür ailelerde çocuğa karşı aşırı sevgi ve yakınlık bulunmaktadır. Çocuklarının her dediklerini koşulsuz yerine getirmeye ve bütün hayatlarını çocuklarına göre ayarlamaya çalışan aileler, bahsedilen ebeveyn stilini yansıtır. Sevgi ve denetim arasında dengesizlik bulunmaktadır. Sevgi faktörü aşırı boyutta bulunurken, yok denecek kadar denetim ve ceza bulunmaktadır. Evde genellikle çocuğun istekleri ve kuralları geçerlidir. Hatta bazı durumlarda ebeveyn çocuk rolünü, çocuk ise ebeveyn rolünü üstlenebilmektedir. Bu nedenle ebeveyn alt sistemi içerisindeki sınırlar net değildir (Tunç ve Tezer, 2006: 37-44). Bu tür aileler genellikle çocuklarını kendi çocuklukları ile karşılaştırma yapar ve kendi çocukluklarında yapamadıklarını, yaşayamadıklarını çocuklarının yapıp yaşaması ister. Bu isteklerinden dolayı çocuklarının isteklerinin çocuklarının gelişimi için zararlı olup olmadığına bakmadan hepsine evet cevabı verilir (Peker ve Aydın, 2015: 23-35). Ancak çocukların zamanla 'hayır' cevabına tahammülü yok olmakta ve hayır cevabı karşısında evet cevabını alana kadar ağlayabilmekte veya kendine ya da bir nesneye zarar verebilmektedir. Bu tutumda yetişen çocukların ilerleyen dönemlerde kurallara uymada ve sağlıklı ikili ilişkiler kurmada problem yaşaması, sürekli birilerine ihtiyaç duyması, öz güven problemi yaşaması büyük olasılıktadır.

Çocuklarının isteklerine davranışlarına dürtülerine pozitif yönlü kabullenici şekilde cevap veren ve genellikle küçük cezaları tercih edenler, izin verici şımartan ebeveyn stili kapsamında değerlendirilir (Baumrind, 1966: 887-904; Maccoby ve Martin, 1983: 253-270). İzin verici/şımartan ebeveyn stilinde aile içi kurallar üstüne açıklamalar yapılır ve çocuklara da danışılır. Çocuklara ev içi sorumluluklar daha az verilir. Onların plan ve programlarını yapmaları hususunda teşvik edici davranılır. Aile dışında belli standartlara uymakla ilgili

çocuklara herhangi bir şekilde yönlendirme yapılmaz. Çocukları için rol model olmaya çalışmazlar, davranışlarını gelecek için biçimlendirme veya değiştirme konusunda bir müdahale tercih edilmez (Baumrind, 1966: 887-904). Bu ebeveynler kendilerini çocuklarının arzu ettikleri şekilde kullanabilecekleri bir kaynak şeklinde onlara sunarlar. Bu tarzın çocuklar üstünde olumlu etkilerinden ziyade dürtüsel ve saldırgan olmaları, sorumluluktan kaçmaları gibi olumsuz etkileri bulunmaktadır.

2.4. İzin Verici/İhmalkâr Ebeveyn Stili

Bu tür ailelerde ne yeterli düzeyde denetim ne de yeterli düzeyde sevgi ve ilgi vardır. Duygusal bağ yok denecek kadar azdır ve çocuğun temel ihtiyaçları bile karşılanmamaktadır. Genellikle bu tür ebeveynler çocuklarının temel ihtiyaçlarını ve sevgi ihtiyacını karşılamayı reddeder ve çocuğun bu ihtiyaçları ya diğer aile büyükleri tarafından karşılanmakta ya ebeveyn zor kaldığı durumlarda karşılamakta ya da hiç karşılanmamaktadır. Aile içerisinde öncelik ebeveynin ihtiyaç ve istekleri ön planda yer almaktadır ve ebeveyn kendi ihtiyaçlarını ve isteklerini karşılamak için çocuklarının isteklerine izin verici bir tutum sergilemektedirler. Ancak aile çocuklarına izin verdiğinde neye izin verdiği, çocuk için yararlı mı değil mi bunun ile pek ilgilenmemektedir. Bu tarzda çocuklarının hayatlarına karşı bir ilgisizlik bulunmaktadır. İzin verici ihmalkâr ebeveynler talep, denetim kabul ve duyarlılığın düşük seviyede olduğu tutumlar sergilerler. İzin verici/ihmalkâr ebeveyn stili içinde değerlendirilen çocukların nerede oldukları, ne yaptıkları ve ne hissettikleri konusunda da pek bilgileri yoktur. Çocuklarının temel ihtiyaç, okul durumu, arkadaşlık ilişkileri hakkında bilgi sahibi değildirler (Steinberg vd., 2007: 361-388). Çocuğun gereksinimlerinden, alakalı olduğu şeylerden habersiz olan ebeveynler çocuğu ile ilgilenmediği gibi nerede ve ne yaptığını da bilmezler genel olarak kendi çevrelerinden uzak tutar ve daha az sevgi daha az kontrol uygularlar. İhmalkâr ebeveyn tutumu, çocuğu ruhsal anlamda da ret edebilecek seviyede sergilenen bir tutumdur (Yaprak, 2007: 18). Çocuğa karşı gösterilen bu tutum çocuğun yalnız olmasına, onun yok farz edilmesine veya dışlanmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla çocuk kendini yalnız hisseder ve güven duygusunda da sarsılma yaşanır. Bu durum bazen ciddi problemler ve ihmallerle sonuçlanabilir. Bu tutumdaki ebeveynlerle yetişen çocukların ilerleyen dönemlerde riskli davranışta bulunma, güvensiz ya da kaçınmacı bağlanma, öfke, düşük öz güven gibi bazı problemler yaşama olasılıkları artmaktadır.

2.5. Ebeveynlik Stillerini Etkileyen Faktörler

Tüm tutum ve davranışlarda olduğu gibi, ebeveynlerin de tutum ve davranışlarını etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler şu şekilde sıralanabilir (Yavuzer, 1990: 18-31; Gonzalez vd., 2001: 182; Aydoğdu ve Dilekmen, 2016: 11).

- Ebeveynin ruhsal sağlık durumu,
- Ebeveynlerin kendi çocukluklarında karşılaştığı ebeveyn tutumları,
- Ebeveynin yaşı,
- Ebeveynin eğitim durumu,
- Ebeveynin çocuğun isteklerinin ve gelişim dönemlerinin farkında olması,
- Ebeveynlerin kendi aralarındaki evlilik uyumu,

- Ebeveynin hayalindeki çocuk profili ile dünya'ya gelen çocuk profilinin farklılığı,
- Çocuk sayısı,
- Çocuğun cinsiyeti ve yaşı,
- Toplumun getirdiği kültürel değerler,
- Dini inanç ve değerler

Ebeveynlik stilleri etkileyen birçok faktör olduğu ampirik bulgularla desteklenmektedir. Ebeveynlik stilleri ve etki boyutları açısından literatürdeki bazı araştırma bulguları değerlendirildiğinde örneğin Yıldız'ın (2004: 144) yaptığı araştırma çerçevesinde, bu faktörler arasında ebeveynlerin eğitim seviyesi, yaşı, sosyal ve kültürel durum ile içinde bulunulan şartlar, ebeveynlerin zihinsel, duygusal ve sosyal bakımdan anne babalığa hazır oluşlarını veya tam aksini etkilediği ifade edilmiştir. Anne ve baba olmadan evvelki dönemde taraflar arasında ilişkilerin kalitesi, doğum ertesinde anne ve babalık rollerinde eşlerin birbirlerine olan destekleri, anne ve babalık ile ilgili daha önceden oluşan düşünceler ve evlilik içinde yaşanan zorluklar ebeveyn stillerine etki eden faktörler arasında yer almaktadır.

3. Yöntem

Çalışmanın bu kısımda ebeveynlik stilleri ve flört şiddeti arasındaki ilişkinin boyutlarını gösteren alan araştırması bulgularına yer verilmiştir. Bu çerçevede, çalışmada 'Üniversite öğrencilerinin ebeveynlik stilleri flört ilişkilerini etkilemekte midir?' temel araştırma sorusu ile saha araştırma kısmı tasarlanmıştır. Çalışmanın alan araştırması niceliksel araştırma olarak belirlenirken araştırmanın tipi betimleyici araştırma olarak seçilmiştir. İlgili literatürde aynı ölçekleri baz alan alt boyutlar arası ilişkileri ve farkları analitik olarak gösterebilecek farklı çalışmalara rastlanmaması, araştırma tasarlanırken söz konusu ilişkide öncelikle betimleyici öğelerin ortaya konulmasına dair fikri güçlendirmiştir. Dolayısıyla araştırmada, teorik kısımda kavramsal olarak ele alınan ebeveynlik stilleri ve flört şiddeti arasındaki ilişkiyi betimlemeye yarayan bazı sorulara yer verilmiştir. Araştırma Konya'da bir devlet üniversitesinde eğitim gören 482 üniversite öğrencisi gençlerle gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede 311 kadın, 171 erkek katılımcı ile görüşülmüştür. Elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir.

Türkiye'de ve dünyanın birçok yerinde şiddet vakaları toplumu yaralayan en önemli sorunların başında gelmektedir. Şiddet konusunu analiz etmede kendi sosyal grubu içerisinde görece daha bilinçli bir kesim olarak düşünebilecek olan üniversite gençliği ve bu kesimin hayatın daha erken dönemlerinde henüz evlilik ilişkisi deneyimlenmeden, özellikle kadına yönelik şiddet ile flört şiddetine dair tutumları, bu tür şiddetin limitlerini ve gençlerin gözünde kabul edilebilir boyutlarını görebilmek bu çalışmanın önemsendiği temeldir. Gençlerin yakın ilişki olarak flört döneminde şiddete dair tutumlarının yetişkinlikte şiddete başvurmanın nedenlerini belirleme noktasında önemli olduğu ifade edilmektedir (Busby vd., 2008: 72-83). Şiddetin yoğun olarak uygulandığı kesim kadınlar ve çocuklar olsa da şiddet her kesimden, her cinsiyetten ve her sosyo-ekonomik düzeyden bireylerin maruz kalabileceği bir durumdur. Örneğin; bir araştırmada ilişkilerde fiziksel şiddetin görülme sıklığının hem kadın hem erkek için % 20 ile % 45 aralığında, psikolojik şiddetin görülme sıklığının hem kadın hem erkek için % 60 ile % 90 aralığında ve cinsel şiddetin görülme sıklığı yine her iki cinsiyet için

% 3 ile % 15 aralığında olduğu ifade edilmiştir (Shorey vd., 2011: 1834-1850). Bu çalışma her iki cinsiyetin aileleri ile ilgili algıladıkları ebeveynlik stillerinin flört şiddeti ile ilişkisini araştırması açısından önemlidir. Uluslararası literatüre bakıldığında flört şiddeti ile ilgili birçok araştırma bulunsa da Türkiye’de bu alanda kapsamlı araştırmaların gerekli olduğu düşünülmektedir. Türkiye’de ebeveynlik stilleri ve flört şiddeti arasındaki ilişkiyi doğrudan inceleyen çalışmaya rastlanmazken, yurtdışında gerçekleştirilen çalışmalar da sayıca sınırlı görünmektedir. Bu çalışmanın şiddet ile ilgili literatürdeki betimleyici bilgilere katkı sağlaması araştırmacıların temel beklentisidir.

Bu konu özelinde yapılan araştırmalarda ulaşılan sonuçlar kısaca değerlendirildiğinde; Cucci ve arkadaşlarının (2019: 12-22) flört şiddeti, duygu durum bozukluğu ve ebeveyn stilleri konulu, 13-21 yaş arası 622 İtalyan gençle gerçekleştirdikleri araştırmalarına göre dürtü kontrol güçlüklerinin aracılık ettiği anne ve baba otoriter ebeveyn tarzına dair anıların flört şiddetinin gerçekleşmesi üzerine önemli dolaylı etkileri olduğu bulunmuştur. İspanya’da 2399 gençle gerçekleştirilen bir araştırmada fiziksel, sözel-duygusal ve ilişkisel boyutları ile incelenen üç flört şiddeti türü ile ebeveynlik stilleri değerlendirildiğinde; üç flört şiddeti türü (fiziksel, sözel-duygusal ve ilişkisel) ile anne ve baba söz konusu olduğunda sadece sözel-duygusal boyut arasındaki ilişki arasında anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. Baba ve anne tarafında hoşgörülü ebeveynlik tarzı, genç flört şiddeti ile en zayıf ilişkiye sahiptir. Otoriter ebeveynlik tarzları uygulayan ailelerden gelen gençlerin, şiddet içeren genç flört ilişkilerine girme olasılığı daha yüksek olurken bu durumu ihmalkâr stilin izlediği bulunmuştur (Povedano vd., 2014: 151-162). Ebeveynlik tarzları, flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet konulu diğer bir araştırmada ise Muñiz-Rivas ve Arkadaşlarının (2019: 2) araştırmasında sanal ilişkiler referans alınmış, yine İspanya evrenli araştırma 14-18 yaş arası 1132 gençle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ihmalkâr, otoriter, yetkili ve hoşgörülü ebeveynlik stilleri çerçevesinde incelenen tüm flört şiddeti boyutlarında en düşük puanları hoşgörülü ailelerden gelen ergenler almıştır. Ayrıca çevrimiçi şiddet (e-şiddet ve kontrol) üzerinde annenin ebeveynlik stili ile ergenin cinsiyeti ve çevrimdışı şiddet (sözel-duygusal) üzerinde babanın ebeveynlik stili arasında üç etkileşim etkisi gözlemlenmiştir. Buna göre, otoriter anneye sahip ergenler sırasıyla çevrimiçi şiddet ve uygulanan kontrol konusunda en yüksek puanları alırken, otoriter babaya sahip ergen kız çocukları en yüksek puanları sözlü-duygusal şiddet olarak almıştır. Bu bulgular çerçevesinde araştırmacılar hoşgörülü tarzın, gençlerin flört ilişkilerinde şiddete karşı koruyan ebeveynlik tarzı olduğunu ve aynı zamanda bir ailenin çocuğu yetiştirme modeli olarak otoriter tarzı benimsemesinin risklerini vurgulamıştır. Çalışmalarda ortaya çıkan sonuçlar otoriter ebeveynlik stiline flört şiddetini beslediği konusunda ortaklaşmaktadır.

3.1. Veri Toplama Araçları

Araştırma 2022 yılında gerçekleştirilmiştir. Soruları rahatlıkla cevaplayabilmeleri için katılımcılar; kimlik bilgilerinin istenmeyeceği, kişi olarak verdiği bilgilerin başka kişilerce paylaşılmayacağı konusunda bilgilendirilmişlerdir. Araştırmada kullanılan soru formunda flört şiddeti tutum ölçeği ve çocuk yetiştirme stilleri ölçeği ile demografik sorulara yer verilmiştir.

Tablo 1’de yaralan bilgilere göre çalışmanın katılımcıları %64,5 oranı ile çoğunlukla kadınlardır. Bu durum araştırma konusuna kadınların daha fazla ilgi duyduğunu

göstermektedir. Medeni durum dağılımı incelendiğinde elde edilen bulgulara göre çalışmaya katılan katılımcıların %94,8 oranında bekâr, %5,2 oranı ile evli olduğu görülmektedir. Üniversite öğrencileri büyük oranda bekârdır. En yüksek katılım gösteren katılımcıların ikinci ve dördüncü sınıf öğrencileri, en az katılım gösteren katılımcıların ise beşinci ve altıncı sınıf öğrencileri olduğu görülmektedir. Katılımcıların çoğunlukla 2. ve 4. sınıf öğrencileri olduğu dağılımda belirginleşirken hayatını uzun süre şehir ve büyükşehirlerde geçiren katılımcılar arasında çoğunluğu oluşturmaktadır. Anne ve baba eğitim düzeyleri değerlendirildiğinde anneler için dağılımda oransal çoğunluğun ilkökul mezunlarını temsil ettiği görülmektedir. Baba eğitim düzeyi anne eğitim düzeyinden daha yüksek dağılım gösterirken babaların çoğunlukla lise ve üniversite mezunu olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo1. Demografik bilgiler

		Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
Cinsiyet	Kadın	311	64,5	64,5
	Erkek	171	35,5	100,0
Yaş	N: 482	Min.17 Max.30	Ort.21,8	S.S. 2,67629
		Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
Medeni Durum	Bekar	457	94,8	94,8
	Evli	25	5,2	100,0
Sınıf	Birinci sınıf	74	15,4	15,4
	İkinci sınıf	155	32,2	47,5
	Üçüncü sınıf	87	18,0	65,6
	Dördüncü sınıf	144	29,9	95,4
	Beşinci sınıf	6	1,2	96,7
	Altıncı sınıf	16	3,3	100,0
En uzun süre yaşanan yerleşim yeri	Köy	22	4,6	4,6
	Kasaba	14	2,9	7,5
	İlçe	109	22,6	30,1
	Şehir	171	35,5	65,6
	Büyükşehir	166	54,4	100,0
Anne eğitim düzeyi	Okuryazar değil	8	1,7	1,7
	Okuryazar	13	2,7	4,4
	İlkokul	134	27,8	32,2
	Ortaokul	87	18,0	50,2
	Lise	97	20,1	70,3
	Üniversite	38	28,6	99,0
	Lisansüstü	5	1,0	100,0
Baba eğitim düzeyi	Okuryazar değil	2	0,4	0,4
	İlkokul	60	12,4	12,9
	Ortaokul	62	12,9	25,7
	Lise	160	33,2	58,9
	Üniversite	183	38,0	96,9
	Lisansüstü	15	3,1	100,0

3.1.1. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği

Bu çalışmanın alan araştırmasında kullanılan ölçme araçlarından birisi; Gönenç ve arkadaşları tarafından gençlerin flört şiddetine yönelik tutumlarının belirlenmesi için geliştirilmiş olan 28 maddeden ve beş alt boyuttan oluşan ölçektir. Ölçeğin 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 18., 19., 20., 21., 22., 25., 26., 28. maddeleri ters kodlanmış maddelerdir. 5'li Likert tipi ölçeğin puan ortalamasının 5'e yaklaşması, katılımcıların flört şiddetine yönelik tutumlarının *flört şiddetini desteklemediğini* gösterir (Gönenç vd. 2017: 227). Ölçeğin alt boyutları; 1-5 maddeler genel şiddet alt boyutu, 6-10 maddeler fiziksel şiddet alt boyutu, 11-16 maddeler, duygusal şiddet alt boyutu, 17-21 maddeler ekonomik şiddet alt boyutu, 22-28 maddeler ise cinsel şiddet alt boyutudur. Bu çalışmada Flört Şiddeti ölçeği için $N=482$ $KMO=0.861$ Barlett's chi-square= 9518,867 (0.000), $df=378$ yapı geçerliliği bulunmuştur. Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi ölçek 5 faktöre ayrılmıştır. .300 altında yer alan ve aynı zamanda birkaç faktörü aynı anda açıklayan faktör yükleri çıkarılarak ölçek orijinaline uygun maddeler dahil edilmiştir. 22 madde ile 5 faktör boyutu oluşturulmuştur. Toplamda açıklanan varyans 62,634 olarak bulunmuştur. Flört şiddeti ölçeği için genel şiddet alt boyutu için güvenilirlik testi yapıldığında cronbach alpha ,829; fiziksel şiddet için ,614; duygusal şiddet için ,806; ekonomik şiddet için ,752 ve cinsel şiddet alt boyutu için de .792 ile tespit edilmiştir. Yapılan faktör analizinde aslında genel şiddet ve fiziksel şiddetin benzer şekilde ayrıştığı gözlemlenmiştir.

Flört Şiddeti ölçeği puanlamasındaki ifadeler içerisinde en yüksek ortalamaya sahip ilk 3 skor değerlendirildiğinde 'ilişkide şiddet ilişkiyi düzene sokar' ve 'fiziksel şiddet uygulayan erkek daha çekicidir' ifadelerinin her ikisi de 4,9108 ortalama puan ile en yüksek skora sahip ortalama puan olduğu görülmüştür. 'Gerekirse erkek kız arkadaşına şiddet uygulayabilir' ifadesi 4,8942 ortalama puan ile üniversiteli gençlerin flört şiddeti ile ilgili en olumsuz tutuma sahip olduğu diğer ifadedir. En düşük puan ortalamasına sahip ifadeler ise erkeklerin, kız arkadaşının hoşuna gitmesi için davranışlarını değiştirmesi (ort. 3,6888) ve çiftler birbirinin para harcamasına karşamaz (ort. 3,6494) ifadeleri olmuştur.

Tablo 2: Flört Şiddeti Faktör Analizi Dağılım Tablosu

Değişkenler	Faktör Yükleri
Genel Şiddet (GŞ)	
GŞ1	,636
GŞ2	,791
GŞ3	,804
GŞ4	,803
Fiziksel Şiddet (FŞ)	
FŞ8	,480
FŞ9	,352
FŞ10	,373
Duygusal Şiddet (DŞ)	
DŞ11	,614
DŞ12	,467
DŞ13	,812
DŞ15	,572
DŞ16	,598

Ekonomik Şiddet (EŞ)	
EŞ17	,498
EŞ18	,708
EŞ19	,828
EŞ20	,721
EŞ21	,656
Cinsel Şiddet (CŞ)	
CŞ23	,873
CŞ24	,894
CŞ25	,346
CŞ27	,482

3.1.2.Çocuk Yetiştirme Stilleri Ölçeği

Sümer tarafından Türkçe'ye uyarlanan Çocuk Yetiştirme Stilleri ölçeği, çocuk yetiştirme stillerinin 'sıkı denetim/kontrol' ve 'kabul/ilgi' boyutlarını ölçen 22 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin maddeleri 'hiç doğru değil'den 'çok doğru'ya doğru giden 5 aralıkta olup, anne ve baba için ayrı ayrı doldurulması istenmektedir. Ölçeğin 1., 3., 5., 7., 9., 11., 13., 15., 17., 19. ve 21. maddeleri kabul/ilgi boyutunu, 2., 4., 6., 8., 10., 12., 14., 16., 18., 20. ve 22. maddeleri ise sıkı denetim/kontrol boyutunu ölçmektedir. Maddelerin puanlaması T=test yönde puanlanmaktadır (Sümer ve Güngör, 1999: 71-106). Bu araştırmada Çocuk Yetiştirme Tutumları ölçeği için yapılan faktör analizi sonrasında 13 ve 22. faktörler hem anne hem de babada .300 altında yer aldığı için ölçek puanlamasından çıkarılmıştır. Anne için N=482 KMO= 0.913 Barlett's chi-square= 6672,752 (0.000), df=231 yapı geçerliliği; baba için N=482 KMO= 0.900 Barlett's chi-square= 7895.413 (0.000), df=231 olarak bulunmuştur. Tek sorular ve çift sorular ölçeğin orijinalindeki gibi iki faktöre ayrılmıştır. Bunlar kontrol/ilgi ve sıkı denetim/kontrol alt boyutlarını oluşturmaktadır.

Tablo 3. Çocuk Yetiştirme Tutumları Ölçeği Faktör Analizi Dağılım Tablosu

	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 1	Faktör 2
	Anne		Baba	
1	.860		.861	
2		.732		.794
3	.787		.845	
4		.730		.721
5	.859		.913	
6		.517		.660
7	.625		.497	
8		.563		.697
9	.774		.813	
10		.651		.716
11	.712		.564	
12		.732		.728
14		.609		.660
15	.774		.874	
16		.659		.621
17	.594		.606	
18		.674		.676
19	.839		.841	
20		.580		.562
21	.634		.614	

Anne tutumunda Çocuk Yetiştirme Stilleri ölçeğinin her bir maddesine katılımcılar tarafından verilen cevaplara göre ortalamada en düşük skora sahip ifadeler 'annem ilişkilerime çok karışır', 'annemin kurallarına uymazsam beni kolaylıkla affetmez' ve 'annem boş zamanlarımı nasıl değerlendireceğime karışır' ifadeleri olurken bu durum katılımcıların anne sıkı denetim/kontrol düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. En yüksek puan ortalaması ise, 'Annemin sevgisine yakınlığına her zaman güvenirim' cümlesine verilmiştir. Bu da katılımcıların anne kabul/ilgi düzeyinin yüksek olduğu çıkarımı yapılabilmesine imkan verir. Aynı şekilde baba ebeveynlik stili tutumlarında katılımcılar en düşük puanı 'Babam arkadaşlarımla ilişkilerime çok karışır', 'Babam boş zamanlarımı nasıl değerlendireceğime karışır' cümlesine verilmiştir. Bu veri katılımcıların baba sıkı denetim/kontrol düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. En yüksek puan ortalaması ise, 'Babamın sevgisine yakınlığına her zaman güvenirim' ve 'Babam hiçbir zaman ne düşündüğümle veya ne hissettiğimle ilgilenmedi' cümlesine verilmiştir. Bu durum ise baba sevgisi ve güven algıları yüksek olsa da düşünce ve duygu paylaşımında katılımcıların babalarını ilgilenmiyor olarak algıladıklarını göstermektedir.

Çocuk yetiştirme tutumları ölçeği tek sorulardan oluşan kabul/ilgi ve çift sorulardan oluşan sıkı denetim/kontrol alt boyut ortalamalarına göre medyan değerleri doğrultusunda ölçeğin orijinalinde anlatıldığı şekilde 4 ayrı kategoriye ayrılmıştır. Kabul/ilgi ve sıkı denetim/kontrolün her ikisinde de medyan üstünde kalanları açıklayıcı/otoriter alt boyutu oluşturmuştur. Her ikisinde de medyan altında kalan değerler izin verici/ihmkâr olarak tanımlanmıştır. Kabul/ilgi medyan üstünde sıkı denetim/kontrol altında olduğu durumlar izin verici/şımartan tutumu oluştururken tam tersinde ise otoriter tutum belirlemektedir.

Bu ayırım oluşumu sonrasında dağılım değerlendirildiğinde; katılımcıları %23'ünün annesi izin verici ihmkâr tutuma sahipken; %31.7'sinin annesi izin verici şımartan tutuma sahip olduğu tespit edilmiştir. %29,5 otoriterken %15,8 ise açıklayıcı otoriter çocuk yetiştirme tutumuna sahip olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada baba tutumları da anne tutumlarında olduğu gibi medyan değerlerine göre dört kategori ile belirlenmiştir. Buna göre babaların en çok %27.6 oran ile açıklayıcı/otoriter tutuma sahip olduğu onu %26.1 ile otoriter tutumun ve %25.7 ile de izin verici şımartan tutumun takip ettiği görülmektedir. Bu araştırmadan elde edilen bulgulara göre en az %20,5 oran ile izin verici ihmkâr tutum tespit edilmiştir. Aynı ayırım babalara ilişkin tutumlar için değerlendirildiğinde, babaların en çok %27.6 oran ile açıklayıcı/otoriter tutuma sahip olduğu onu %26.1 ile otoriter tutumun ve %25.7 ile de izin verici şımartan tutumun takip ettiği görülmektedir. Bu araştırmadan elde edilen bulgulara göre en az %20,5 oran ile izin verici ihmkâr tutum tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 4).

Tablo 4. Anne ve Baba Çocuk Yetiştirme Tutumları Ölçeği Dörtlü Ayırım Tablosu

Anne Tutum	Frekans	Yüzde	Toplam Yüzde
Anne izin verici/ihmkâr	111	23,0	23,0
Anne izin verici/şımartan	153	31,7	54,8
Anne otoriter	142	29,5	84,2
Anne açıklayıcı/otoriter	76	15,8	100,0
Baba Tutum	Frekans	Yüzde	Toplam Yüzde
Baba izin verici/ihmkâr	99	20,5	20,5
Baba izin verici/şımartan	124	25,7	46,3
Baba otoriter	126	26,1	72,4
Baba açıklayıcı/otoriter	133	27,6	100,0

3.2.Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öncelikle ebeveynlik stilleri tutum ölçeği alt boyutları ile flört şiddeti tutum ölçeği toplam puanı arasındaki korelasyon ilişkisi değerlendirildiğinde flört şiddeti ortalama puanına göre anne ebeveynlik stilleri ile oldukça zayıf ilişkiler olduğu bulunmuştur. Buna karşılık baba ebeveynlik stilleri ile flört şiddeti olumsuz tutumu arasında ilişki bulunamamıştır. Anne tutumu ile flört şiddetine bakış açısı arasındaki ilişkiye ait bulgular incelendiği zaman zayıf güçte anne kabul ilgi ($r:101^*$, $n:482$, $p < 0.01$) ve anne sıkı denetim kontrol ($r:182^*$, $n:482$, $p < 0.01$) düzeyi arttıkça katılımcıların flört şiddetine olumsuz bakış açısı düzeylerinin arttığı söylenebilir. Araştırmanın bu sonucunun altında denetim ve ilgisi yüksek olan annelerin flört şiddeti konusunda çocuklarını bilinçlendirme düzeylerinin de yüksek olabileceği fikrinin yattığı düşünülebilir. Diğer taraftan sadece anne tutumları ile görülen zayıf güçte anlamlı korelasyon ilişkisi, flört ilişkisi konusunda babadan öte annenin daha fazla bilgi ve paylaşımının olduğu, dolayısıyla yönlendirme ve uyarılar konusunda annenin ön plana

çıkıldığını düşündürmektedir. Diğer taraftan flört şiddeti alt boyutları ile anne ve babaların ebeveynlik stilleri arasındaki ilişki de anne ile ilgili tutumları öne çıkarırken; anne kabul ilgi stili cinsel ($r: ,152^{**}$, $n:482$, $p < 0.01$) ve duygusal ($r: ,197^{**}$, $n: 482$, $p < 0.01$) boyuttaki flört şiddeti; anne sıkı denetim kontrol stili ekonomik şiddet ($r: ,163^{**}$, $n:482$, $p < 0.01$) boyutundaki flört şiddeti ile pozitif yönlü korelasyon ilişkisini göstermiştir. Buna göre annelerin ebeveyn stili daha otoriter olduğunda ekonomik şiddete dair olumsuz tutum artarken daha demokratik diyebileceğimiz ebeveynlik stiline dair tutumlar ise duygusal ve cinsel şiddete dair olumsuz tutumları arttırıyor görünmektedir. Babalar için ise baba kabul-ilgi boyutu ile ekonomik şiddet arasında negatif yönlü korelasyon ilişkisi tespit edilmiştir ($r: ,129^{**}$, $n: 482$, $p < 0.01$). Bu durum bu araştırmanın örneklemini için ebeveynlik stili algısında babanın görece daha demokratik olduğu durumlarda ekonomik şiddete dair olumsuz tutumun azaldığını göstermektedir. Ancak bu ilişkilerin istatistiksel anlamda zayıf olduğu belirtilmelidir. Korelasyon ilişkilerinde ortaya çıkan bu durum, bu temel problemi ölçebilmek için örneklem büyüklüğünün daha yüksek sayıda olması gerektiğini ve çok ifadeli ölçeklerin bulunduğu bu anketin çevrimiçi uygulanmasındaki risklerin olumsuz sonuçlarını düşündürmektedir. Ancak burada en önemli bulgu, flört şiddetine dair olumsuz tutumların genel olarak anne ebeveynlik stilleri ile ilişkisidir. Dolayısıyla anne ebeveynlik stillerinin flört şiddetine dair olumsuz tutumlarda baba ebeveynlik stillerine dair tutumdan daha belirleyici olduğu ifade edilebilir.

Ebeveynlik stilleri 4'lü ayırım flört şiddetine dair tutum ile ilişkide önemli betimleyici bulgulara ulaşabilmeyi sağlamıştır. Bu çerçevede ebeveynlik stilleri anne 4'lü ayırımını ifade eden kategorik değişken ile flört şiddeti ölçeği toplam puan ortalaması arasındaki ilişkinin ANOVA analizi ile testi sonucunda p değeri 0,054 ile anlamlı fark verisi düzeyine oldukça yakın olarak flört şiddetine dair olumsuz bakış açısının izin verici şımartan stildeki ebeveyn tutumuna sahip anneleri olan katılımcılarda daha yüksek olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan baba ebeveynlik stilleri ile flört şiddeti arasında anlamlı bir fark tespit edilirken($p=,000$) flört şiddetine dair olumsuz tutumun 4,5432 ortalama puan ile babaları daha otoriter olan katılımcılarda daha yüksek olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 5).

Tablo 5. Flört Şiddeti ve Anne Baba Ebeveynlik Stilleri 4lü Ayırım ANOVA Test

Flört şiddeti	N	Ortalama	Std. sapma	F	P
Anne izin verici-ihmkâr	111	4,3660	,46346		
Anne izin verici-şımartan	153	4,4921	,25195	2,572	,054
Anne otoriter	142	4,4455	,41016		
Anne açıklayıcı otoriter	76	4,4471	,29910		
Baba izin verici ihmkâr	99	4,3807	,38900		
Baba izin verici şımartan	124	4,5039	,28359	9,558	,000
Baba otoriter	126	4,5432	,24290		
Baba açıklayıcı otoriter	133	4,3349	,46851		

Flört şiddeti alt boyutları ile anne baba ebeveynlik stilleri dörtlü ayırım arasındaki ilişkilere bakıldığında genel şiddet ile anne ebeveynlik stilleri arasında anlamlı bir fark ortaya

çıkılmazken fiziksel şiddet alt boyutu ile anlamlı bir ilişki görülmüştür ($p=,006$). Bu bulguya göre flört şiddetinde fiziksel şiddete dair olumsuz tutumu olanlar 4,7211 ortalama ile anne ebeveynlik stili izin verici-şımartan tutumdaki katılımcılardır. Annelerin çocuklara ilgi düzeyini gösteren bu boyut gençlerin fiziksel şiddete dair olumsuz tutumunu diğer anne ebeveynlik stillerine göre daha fazla etkilemiş gözükmektedir. Duygusal flört şiddetine dair olumsuz tutum ise yine anne izin verici şımartan tutuma sahip katılımcılarda daha fazladır($p=,001$). Flört şiddetine dair olumsuz tutumun ekonomik şiddet alt boyutu ise anlamlı bir fark ile($p=,009$) otoriter anne tutumuna işaret ederken, ekonomik şiddete dair olumsuz tutumu yüksek kesimin anne tutumu daha otoriter katılımcılar olduğunu göstermektedir. Cinsel şiddet ve anne tutumları 4'lü ayırım arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmazken anne izin verici şımartan stil cinsel şiddete dair olumsuz tutumda en yüksek ortalama puanı yansıtmaktadır (Bkz. Tablo 6).

Tablo 6. Flört şiddeti Alt Boyutları ve Anne Ebeveynlik Stilleri 4'lü Ayırım ANOVA Test

		N	Ortalama	Std. Sapma	F	p
Genel Şiddet	Anne izin verici-ihmkâr	111	4,7477	,65235		
	Anne izin verici-şımartan	153	4,8775	,39955	1,750	,150
	Anne otoriter	142	4,8609	,46369		
	Anne açıklayıcı otoriter	76	4,8158	,36141		
Fiziksel Şiddet	Anne izin verici-ihmkâr	111	4,4444	,80821		
	Anne izin verici-şımartan	153	4,7211	,50792	4,184	,006
	Anne otoriter	142	4,5446	,73038		
	Anne açıklayıcı otoriter	76	4,5833	,43248		
Duygusal Şiddet	Anne izin verici-ihmkâr	111	4,4842	,70572		
	Anne izin verici-şımartan	153	4,7386	,33485	5,890	,001
	Anne otoriter	142	4,5528	,57027		
	Anne açıklayıcı otoriter	76	4,6217	,38187		
Ekonomik Şiddet	Anne izin verici-ihmkâr	111	4,3176	,84271		
	Anne izin verici-şımartan	153	4,4183	,56329	3,938	,009
	Anne otoriter	142	4,5880	,60889		
	Anne açıklayıcı otoriter	76	4,3355	,81502		
Cinsel Şiddet	Anne izin verici-ihmkâr	111	3,7793	,45818		
	Anne izin verici-şımartan	153	3,8301	,42694	1,728	,160
	Anne otoriter	142	3,7130	,54573		
	Anne açıklayıcı otoriter	76	3,8158	,36826		

Baba ebeveynlik stilleri ile flört şiddeti alt boyutları arasındaki ilişkiler incelendiğinde Tablo 7'deki dağılımda gösterildiği üzere genel, fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel şiddet olarak tüm alt boyutlarda anlamlılık ilişkilerinin ortaya çıktığı görülmektedir. Bu çerçevede genel şiddete dair olumsuz tutuma sahip olanlar 4,9807 ortalama ile çoğunlukla babalarını otoriter olarak algılayan gençlerdir. Bu çerçevede babadan yana otoriter tutumun baskın olduğu ailelerde yetişen gençlerin genel şiddete olumsuz bakış açılarının olduğunu söylemek mümkündür. Diğer taraftan fiziksel flört şiddeti alt boyutu ile ortaya çıkan anlamlı fark yine otoriter babaları işaret etmektedir. $P=,000$ anlamlılık değeri ile babayı otoriter algılayan gençlerin fiziksel flört şiddetine dair olumsuz tutumları daha yüksektir. Duygusal şiddet

tutumunu olumsuz görenlerde ise fark 4,7661 ortalama ile baba izin verici şımartan ebeveyn stilindeki katılımcılar lehine görülürken ekonomik flört şiddeti alt boyutunda babaları otoriter gençlerin puan ortalaması en yüksektir. Aynı durum cinsel şiddete dair olumsuz tutum alt boyutunda da görülmektedir. Cinsel şiddete olumsuz tutuma sahip olanlar 3,8651 ortalama ile babası otoriter katılımcılar olmuştur($p=,023$).

Tablo 7. Flört şiddeti Alt boyutları ve Baba Ebeveynlik Stilleri 4'lü Ayrım ANOVA Test

		N	Ortalama	Std. Sapma	F	p
Genel Şiddet	Baba izin verici ihmalkâr	99	4,7702	,53174		
	Baba izin verici şımartan	124	4,8851	,53855	3,136	,025
	Baba otoriter	126	4,9087	,24208		
	Baba açıklayıcı otoriter	133	4,7594	,54738		
Fiziksel Şiddet	Baba izin verici ihmalkâr	99	4,4680	,67161		
	Baba izin verici şımartan	124	4,6989	,61216	7,902	,000
	Baba otoriter	126	4,7381	,50174		
	Baba açıklayıcı otoriter	133	4,4160	,74919		
Duygusal Şiddet	Baba izin verici ihmalkâr	99	4,4823	,50160		
	Baba izin verici şımartan	124	4,7661	,35889	11,599	,000
	Baba otoriter	126	4,7083	,39338		
	Baba açıklayıcı otoriter	133	4,4549	,69891		
Ekonomik Şiddet	Baba izin verici ihmalkâr	99	4,3737	,76380		
	Baba izin verici şımartan	124	4,4778	,54195	5,826	,001
	Baba otoriter	126	4,6091	,62968		
	Baba açıklayıcı otoriter	133	4,2650	,79282		
Cinsel Şiddet	Baba izin verici ihmalkâr	99	3,7929	,45322		
	Baba izin verici şımartan	124	3,7883	,45537	3,221	,023
	Baba otoriter	126	3,8651	,34735		
	Baba açıklayıcı otoriter	133	3,6880	,55936		

SONUÇ YERİNE: EBEVEYNLİK STİLLERİ VE FLÖRT ŞİDDETİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE ÖNE ÇIKAN DURUMLAR

Bu çalışma temel olarak şiddet olgusunu tanımlarken şiddetin öğrenilen bir davranış olması yönünü ve bir bireyin yetişme sürecinde öncelikle ailenin davranış ve tutumlara etkisini göz önünde bulundurarak ebeveynlik stilleri ile gençlerin yakın-duygusal ilişki olarak flört ilişkisinde şiddete dair olumsuz tutumları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Gençler arasında flört sürecinin daha yaygın hale gelmesi ile şiddetin bir boyutu olarak flört şiddeti ve gençlerin konuya dair bakış açılarının da önemli hale geldiğini söylemek yanlış olmaz. Nitekim flört ilişkileri her zaman evlilikle sonuçlanmasa da yakın duygusal ilişkinin belirli çerçevelerde deneyimlendiği ilişki olarak belki de karşılıklı duygusal temelli yakın ilişkide şiddet davranışının ilk kez deneyimlendiği yerdir. Dolayısıyla flört şiddeti, öğrenilen şiddetin aynı zamanda deneyimlenme alanlarından birisidir. Günümüzde daha görünür hale gelen şiddetin özellikle kadın-erkek ilişkisinde yaygın ve yıkıcı sonuçları, şiddetle ilgili farklı boyutlarda detaylı analizleri gerekli kılmaktadır. Bu çalışma ise ebeveynlik stilleri ile flört şiddetinin ilişkilerini irdelemiştir. Çalışmanın yöntem kısmında kısaca değinildiği üzere; ilgili

literatürde şiddet ve ebeveynlik stilleri arasında benzer ölçme araçları ile ilişki kuran çalışmalar yok denecek kadar azdır. Bu çalışmada, herhangi bir karşılaştırma yapmayı olanaklı hale getirebilecek analitik verilere ulaşılamadığı için araştırmanın betimleyici yönleri ön plana çıkarılmıştır. Yapılan sayıca az çalışmada ebeveynlik stillerinin flört şiddetine dair dolaylı etkileri olduğu, ebeveynlik stilleri ile sözel ve duygusal şiddet arasında bazı ilişkilere rastlamakla birlikte hoşgörülü aile tutumlarının genç flört şiddeti ile en zayıf ilişkiye sahip olduğuna dair sonuçlar vurgulanmıştır. Fakat ulaşılabilen sınırlı sayıdaki bu çalışmalar daha genç bireyler ve flört ilişkisinde şiddet davranışını ölçen çalışmalardır.

Bu çalışmaya katılan gençler yaşları 17-30 arasında değişen %65'i kadın olarak bir devlet üniversitesinin farklı 4 yıllık fakültelerinde öğrenim görenlerdir. Flört şiddeti tutumlarında 'ilişkide şiddet ilişkiyi düzene sokar', 'fiziksel şiddet uygulayan erkek daha çekicidir', 'gerekirse erkek kız arkadaşına şiddet uygulayabilir' ifadelerinin en yüksek düzeyde olumsuz değerlendirilen ifadeler olduğu görülmüştür. Bu yüksek skorlu ilk üç ifadeden ikisinin erkekle ilgili ifadeler olması, şiddet konusunda erkeğin konumunu göstermektedir. Ebeveynlik stilleri değerlendirildiğinde ise katılımcıların %31'inin annesi otoriter iken %29,5'i izin verici şımartan tutuma sahiptir. Açıklayıcı otoriter tutum ise %15,8 düzeyinde katılımcının anne tutumunu yansıtmaktadır. Babalara bakıldığında ise katılımcıların %27,6'sının babası açıklayıcı otoriter tutuma sahip iken %26,1'i otoriter, %25'i izin verici şımartan; %20,5'i izin verici ihmalkâr tutuma sahiptir. Burada otoriterlik ve izin vericilik çerçevesinde değerlendirildiğinde babaların annelere göre daha otoriter anneler daha izin verici şımartan tutuma sahip olduğu görülmektedir. Flört şiddetine olumsuz bakışı gösteren toplam puanlarla ebeveynlik stilleri ilişkisi anne ebeveynlik stillerini öne çıkarırken burada daha çok ilgi ve denetim stiline sahip anneler söz konusudur. Sadece anne tutumları ile görülen korelasyon ilişkisi, flört ilişkisi konusunda babadan öte annenin daha fazla bilgi ve paylaşımının olduğu dolayısıyla yönlendirme ve uyarılar konusunda annenin ön plana çıktığını düşündürmektedir. Anne kabul ilgi boyutu olarak daha demokratik tutum diyebileceğimiz anne ebeveynlik stiline sahip katılımcılarda flört şiddetinde cinsel ve duygusal boyutlarda; anne sıkı denetim kontrolcü tutuma sahip katılımcılarda ekonomik flört şiddeti boyutunda olumsuz tutum daha yüksektir. Dolayısıyla annelerin ebeveyn stili daha otoriter olduğunda ekonomik şiddete dair olumsuz tutum artarken daha demokratik diyebileceğimiz ebeveynlik stiline annelere dair tutumlar ise duygusal ve cinsel şiddete dair olumsuz tutumları artırıyor görünmektedir. Babalar ise daha kabul edici ve ilgili tutumda iken, yani babaların demokratik tutumlara yakın olması durumunda ise gençlerin ekonomik şiddete dair olumsuz bakış açılarının azalması söz konusudur. Bu durum demokratik tutumdaki babaların annelere karşı ya da ev içi karar alma süreçlerindeki durumları bazında görece anlam kazanabilir fakat çalışmada bunu destekleyebileceğimiz herhangi başka bir veri yoktur. Burada önemli görülebilecek bulgu, var olan ilişkilerin çoğunlukla anneyi işaret etmesi olurken bu durum anne ebeveynlik stillerinin flört şiddetine dair olumsuz tutumlarda baba ebeveyn stillerine dair tutumdan daha belirleyici olduğunu düşündürmektedir. Diğer taraftan yapılan farklı analizler flört şiddeti toplam puanı olarak bu boyutta flört şiddetine dair olumsuz bakış açısının izin verici şımartan stildeki ebeveyn tutumuna sahip anneleri olan katılımcılarda daha yüksek olduğunu göstermiştir. Babalar için ise; flört şiddetine dair olumsuz tutumun babaları daha otoriter olan katılımcılarda daha yüksek olduğu elde edilen bulgulardan birisidir. Bu durum; gençlerin şiddete dair olumsuz

bakış açılarında evde baba kaynaklı daha otoriter tutum ve davranışların etkisi olduğunu göstermektedir. Flört şiddeti türleri açısından bakıldığında ise flört şiddetinde fiziksel şiddete dair olumsuz tutumu olanlar anne ebeveynlik stili izin verici-şımartan tutumdaki katılımcılardır. Annelerin çocuklara ilgi düzeyini gösteren bu boyut gençlerin fiziksel şiddete dair olumsuz tutumunu diğer anne ebeveynlik stillerine göre daha fazla etkilemiş gözükmemektedir. Duygusal flört şiddetine dair olumsuz tutum ise yine anne izin verici şımartan tutuma sahip katılımcılarda daha fazladır. Flört şiddetine dair olumsuz tutumun ekonomik şiddet alt boyutu ise otoriter anne tutumuna işaret ederken, ekonomik şiddete dair olumsuz tutumu yüksek kesimin anne tutumu daha otoriter katılımcılar olduğunu göstermektedir.

Baba ebeveynlik stilleri açısından değerlendirildiğinde ise genel şiddete dair olumsuz tutuma sahip olanlar babalarını otoriter olarak algılayan gençlerdir. Babadan yana otoriter tutumun baskın olduğu ailelerde yetişen gençlerde, bu durumun şiddete daha yüksek düzeyde olumsuz bakışı doğurması yorumunu bu bulgu da pekiştirmektedir. Bunun yanı sıra babaların otoriter oluşu; fiziksel flört şiddeti, ekonomik flört şiddeti ve cinsel flört şiddetine daha olumsuz tutuma sahip olmayı beraberinde getirmektedir. Duygusal şiddet tutumunu olumsuz görenler ise babaları daha yumuşak tutuma sahip olarak ifade edebileceğimiz izin verici şımartan ebeveyn stiline sahip babalara sahip gençlerdir. Gerçekleştirilen araştırmanın mevcut bulguları genel ilişkileri görebilmeye katkı sağlasa da nedenleri, niçinleri, nasılları ve burada aktörlerin konumlarını görebilmek için daha detaylı araştırmalara ihtiyaç olduğu açıktır. Burada günümüzdeki toplumsal şartlar genel olarak çocuk yetiştirme, aile içi otorite mekanizmalarının işleyişi, erkeklik ve kadınlık rolleri, modernleşme, sekülerleşme, kültürel etkiler gibi sosyolojik birçok faktörle birlikte düşünüldüğünde; otoriterliğin gençlerde tutum olarak modellenmesi ya da olumlanmasından öte bu tutumun uç boyutlarından biri olarak şiddete karşı tavrın gençlerde çok daha olumsuz olmasını beraberinde getirdiği söylenebilir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışma içerisinde sunduğumuz verileri, bilgileri ve dokümanları, akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimizi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumuzu, bu çalışmada yararlandığımız eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimizi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımızı, çalışmanın özgün olduğunu bildiririz. Aksi bir durumda aleyhimize doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimizi beyan ederiz.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Bu çalışma iki yazar tarafından hazırlanarak ortaya konulmuştur. Çalışma Sabina Bayramova'nın 2022 yılında savunulan Selçuk Üniversitesi Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Anabilim Dalında danışmanlığı Doç. Dr. Gamze Aksan tarafından yürütülmüş olan yüksek lisans tezi verilerine dayanmaktadır. Çalışmanın teorik kısmı Sabina Bayramova, saha araştırma bulgularına dayanan kısmı Gamze Aksan'ın katkısıyla yazılmıştır.

Çıkar Beyanı

Bu çalışmanın hazırlanmasında çıkar çatışması yaşanacak herhangi bir durum bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Altunsu-Sönmez, Ö. Ve G. Aksan (Ed.) (2019). *Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet ve Kadınlara Düşündürdükleri. Aile Kurumuna Farklı Bakışlar*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Aslan, D., H. Özcebe, F. Temel, S. Takmaz, S. Topatan, A. Şahin ve B. Tanrıverdi (2008). "What Influences Physical Activity Among Elders? A Turkish Experience From Ankara, Turkey". *Archives Of Gerontology And Geriatrics*, 46(1), 79-88.
- Aydoğdu, F. ve M. Dilekmen (2016). "Ebeveyn Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi". *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 570-585.
- Barter, C. (2009). "In The Name Of Love: Exploitation And Violence In Teenage Dating Relationships". *The British Journal of Social Work*, 39(2).
- Başal, Ö. (2015). *Alt Ekstremitte Kırıkları/Diz ve Bacak Alt Ekstremitte Kırıkları/Kalça & Femur*. Ankara: Derman Tıbbi Yayıncılık.
- Baumrind, D. (1966). "Effects Of Authoritative Parental Control On Child Behavior". *Child Development*, 37(4), 887-907.
- Bolattekin, G. (2014). *Die Vergleichende Darstellung Des Lehrerverhaltens In Den Werken Von Rifat Ilgazs „Hababam Klasse“ Und Von Stephan Serins „Föhn Mich Nicht Zu“ Aus Der Pädagogischen Und Humoristischen Sicht*. Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Carlson, B. E. (1987). "Dating Violence: A Research Review And Comparison With Spouse Abuse". *Social Casework*, 68(1), 16-23.
- Centers for Disease Control and Prevention Chronic Kidney Disease Surveillance Team. (2016). "Trends In Prevalence Of Chronic Kidney Disease In The United States". *Annals Of Internal Medicine*, 165(7), 473-481.
- Cucci, G., K. D. O'Leary, M. G. Olivari, A. Bonanomi ve E. Confalonieri (2019). "Adolescent Dating Violence Perpetration, Emotion Dysregulation, And Parenting Styles". *Journal of Family Psychology*, 33(1), 12-22.
- Cyr, M., P. McDuff ve J. Wright (2006). "Prevalence And Predictors Of Dating Violence Among Adolescent Female Victims Of Child Sexual Abuse". *Journal of Interpersonal Violence*, 21(8), 1000-1017.
- Çeçen, A. R. (2008). "Öğrencilerinin Cinsiyetlerine ve Anababa Tutum Algılarına Göre Yalnızlık ve Sosyal Destek Düzeylerinin İncelenmesi". *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), 415-431.
- Çevik, G. B. ve M. Atıcı (2009). "Lise 3. Sınıf Öğrencilerinin Benlik Saygılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi". *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 339-352.
- Doğruyol, S. ve Ü. Yetim (2019). "Ebeveyne Bağlanma, Algılanan Anne/Baba Tutumu ile Akran İlişkileri Arasındaki İlişkide Benlik Saygısının Aracılık Rolü". *Nesne*, 7(14), 34-51.

- Duran, S. ve G. Ünsal (2014). "Öğrencilerin Aile İçi Şiddete Maruz Kalma Oranı ile Başkalarına Karşı Şiddet Kullanımı ve Saldırganlık Eğilimleri Arasındaki İlişki". *Literatür Sempozyum Psikiyatri Nöroloji Davranış Bilimleri Dergisi*, 1, 2-8.
- Ekşi, H., D. Ümmet ve E. B. Özoğlu (2017). "Üniversite Öğrencilerinin Ego Durumları: Stresli Yaşantılarına Yönelik Ebeveyn Tepkileri, Ailelerdeki Koruyucu Etkenler ve Bazı Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi". *Balikesir University Journal of Social Sciences Institute*, 20(37), 45-72.
- Emery, R. E. (1989). "Family Violence". *American Psychologist*, 44(2), 321-328.
- Fidan, F. ve Y. Yeşil (2018). "Nedenleri ve Sonuçları İtibariyle Flört Şiddeti". *Balkan Ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 16-24.
- Follingstad, D. R., L.L. Rutledge, B. J. Berg, E. S. Hause ve D. S. Polek (1990). "The Role Of Emotional Abuse İn Physically Abusive Relationships". *Journal Of Family Violence*, 5(2), 107-120.
- Follingstad, D. R., R. G. Bradley, J. E. Laughlin ve L. Burke (1999). "Risk Factors And Correlates Of Dating Violence: The Relevance Of Examining Frequency And Severity Levels In A College Sample". *Violence And Victims*, 14(4), 365-380.
- Gonzalez, A., G. Greenwood, ve J. WenHsu (2001). "Undergraduate Students'goal Orientations And Their Relationship To Perceived Parenting Styles". *College Student Journal*, 35(2), 182-192.
- Gönenç, İ. M., F. Terzioğlu, F. Özdemir, G. Güvenç, K. Ö. K. Gülşah, N. Y. Sezer ve B. D. Hiçyılmaz (2017). "Flört Şiddeti Tutum Ölçeği Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması". *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 19(4), 225-232.
- Gülmez, G. (2020). "Eşcinsel İlişkilerde Partner Şiddeti: Sosyal Destek ve İçselleştirilmiş Homofobi Bakımından Değerlendirilmesi". *Fe Dergi*, 12(1), 96-112.
- Halpern, C. T., S. G. Oslak, M. L. Young, S. L. Martin ve L. L. Kupper (2001). "Partner Violence Among Adolescents In Opposite-Sex Romantic Relationships: Findings From The National Longitudinal Study Of Adolescent Health". *American Journal Of Public Health*, 91(10), 1679-1685.
- Harned, M. S. (2002). "A Multivariate Analysis Of Risk Markers For Dating Violence Victimization". *Journal Of Interpersonal Violence*, 17(11), 1179-1197.
- Hickman, L. J., L. H. Jaycox ve J. Aronoff (2004). "Dating Violence Among Adolescents: Prevalence, Gender Distribution, And Prevention Program Effectiveness". *Trauma, Violence, & Abuse*, 5(2), 123-142.
- Holt, M. K. ve D. L. Espelage (2005). "Social Support As A Moderator Between Dating Violence Victimization And Depression/Anxiety Among African American And Caucasian Adolescents". *School Psychology Review*, 34(3), 309-328.
- Ismail, F., H. Berman ve C. Ward-Griffin (2007). "Dating Violence And The Health Of Young Women: A Feminist Narrative Study". *Health Care for Women International*, 28(5), 453-477.

- Jackson, S. M. (1999). "Issues In The Dating Violence Research: A Review Of The Literature". *Aggression And Violent Behavior*, 4(2), 233-247.
- Kaya, A., H. Bozaslan ve G. E. N. Ç. Gülten (2012). "Üniversite Öğrencilerinin Anne-Baba Tutumlarının Problem Çözme Becerilerine, Sosyal Kaygı Düzeylerine ve Akademik Başarılarına Etkisi". *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (18), 208-225.
- Kocacık, F. (2001). "Şiddet Olgusu Üzerine". *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(1), 1-7.
- Muehlenhard, C. L. ve M. A. Linton (1987). "Date Rape And Sexual Aggression In Dating Situations: Incidence And Risk Factors". *Journal Of Counseling Psychology*, 34(2), 186-196.
- Muñiz-Rivas, M., M. Vera ve A. Povedano-Díaz (2019). "Parental Style, Dating Violence And Gender". *International Journal Of Environmental Research And Public Health*, 16(15), 2722-2738.
- Murphy, C. M. ve S. A. Hoover (1999). "Measuring Emotional Abuse In Dating Relationships As A Multifactorial Construct". *Violence And Victims*, 14(1), 39-53.
- Murray, C. E. ve K. N. Kardatzke (2007). "Dating Violence Among College Students: Key Issues For College Counselors". *Journal of College Counseling*, 10(1), 79-89.
- Offenhauer, P. ve A. Buchalter (2011). "Teen Dating Violence: A Literature Review And Annotated Bibliography". *Library of Congress*, 1-92.
- Özerkmen, N. ve H. Gölbaşı. (2012). "Toplumsal Bir Olgu Olarak Şiddet." *Akademik Bakış Dergisi*, 28, 1-19;
- Peker, C. ve A. Aydın (2015). "Ergenlerde Algılanan Ebeveynlik Stilleri, Narsisizm, Psikolojik Ve Sosyal Uyum". *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 24(2), 137-153.
- Polat, O. (2016). "Şiddet". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22(1), 15-34.
- Povedano, A., M. C. Monreal, P. Cuesta, M. Muñiz, D. Moreno ve G. Musitu (2014). Spanish Parenting Styles And Teen Dating Violence. *Parenting: Cultural Influences And Impact On Childhood Health And Well-Being*. (Ed. F. García). USA: Nova Science Publishers.
- Schuster, I., B. Krahe, ve E. Toplu-Demirtaş (2016). "Prevalence of Sexual Aggression Victimization And Perpetration in a Sample Of Female And Male College Students in Turkey". *The Journal of Sex Research*, 53(9), 1139-1152.
- Shorey, R. C., T. L. Cornelius ve K. M. Bell (2008). "A Critical Review Of Theoretical Frameworks for Dating Violence: Comparing The Dating And Marital Fields". *Aggression And Violent Behavior*, 13(3), 185-194.
- Shucksmith, J., L. B. Hendry ve A. Glendinning (1995). "Models Of Parenting: Implications For Adolescent Well-Being Within Different Types Of Family Contexts". *Journal Of Adolescence*, 18(3), 253-270.

- Smith, D. M. ve J. Donnelly (2000). "Adolescent Dating Violence: A Multi-Systemic Approach Of Enhancing Awareness In Educators, Parents, And Society". *Journal of Prevention & Intervention in the Community*, 21(1), 53-64.
- Steinberg, L., S. D. Lamborn, N. S. Mounts ve S. M. Dornbusch (1991). "Patterns Of Competence And Adjustment Among Adolescents From Authoritative, Authoritarian, İndulgent, And Neglectful Families". *Child Development*, 62(5), 1049-1065.
- Steinberg, L., A. S. Morris, J. S. Silk, S. S. Myers ve L. R. Robinson (2007). "The Role Of The Family Context In The Development Of Emotion Regulation". *Social Development*, 16(2), 361-388.
- Straus, M. A., S. L. Hamby, S. U. E. Boney-McCoy ve D. B. Sugarman (1996). "The Revised Conflict Tactics Scales (CTS2) Development And Preliminary Psychometric Data". *Journal Of Family Issues*, 17(3), 283-316.
- Straus, M. A. (2004). "Prevalence Of Violence Against Dating Partners By Male And Female University Students Worldwide". *Violence Against Women*, 10(7), 790-811.
- Sugarman, D. B. ve G. T. Hotaling (1989). "Violent Men In Intimate Relationships: An Analysis Of Risk Markers 1". *Journal of Applied Social Psychology*, 19(12), 1034-1048.
- Sümer, N. ve M. A. Şendağ (2009). "Orta Çocukluk Döneminde Ebeveynlere Bağlanma, Benlik Algısı ve Kaygı". *Türk Psikoloji Dergisi*, 24(63), 86-101.
- Şanlı, D. ve C. Öztürk (2015). "Anne Babaların Çocuk Yetiştirme Tutumları ve Tutumlar Üzerine Kültürün Etkisi". *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 8(4), 240-246.
- Şirin, I. (2015). *Annenin Çocuğuna Karşı Aşırı Korumacı Tutumuyla Annenin Çocukluk Çağında Yaşadığı Ayrılık Anksiyetesi Travması Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Thompson, A. ve A. Jones (1986). "Rates And Causes Of Proglacial River Terrace Formation In Southeast Iceland: An Application Of Lichenometric Dating Techniques". *Boreas*, 15(3), 231-246.
- Topuz, S. K. ve T. M. Açıer (2022). "Güç İlişkileri Bağlamında Ataerkil Şiddeti Anlamak". *Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 126-139.
- Tunç, A. ve E. Tezer (2006). "Çocuk Yetiştirme Stilleri ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişki". *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(25), 37-44.
- Tuz, C., M. E. Öksüz ve A. S. Tekiner (2015). "Kadına Yönelik Şiddet Derecelendirme Ölçeği Ve Mağdurların Cinsel Deneyimleri Ölçeği Türkçe Versiyonunun Geçerlilik Ve Güvenilirliği". *Euras J Fam Med*, 4(2), 83-89.
- Uyar Mura, E. S. (2018). "Sosyal Bilimlerde Edilgen Dil Kullanımı Üzerine Bir Tartışma: Kadına Yönelik Erkek Şiddeti Örneği." *Sosyoloji Notları* 2(2), 195-209.
- World Health Organization (2002). *World Report On Violence And Health: Summary*. http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/summary_en.pdf, (17.09.2022).

- World Health Organization (2014). *Global Status Report On Violence Prevention 2014*. http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/summary_en.pdf, (17.09.2022).
- Yaprak, B. (2007). *İlköğretim Öğrencilerinin Algıladıkları Anne-Baba Tutumunun Diskriminant Analiziyle Belirlenmesi ve Benlik Saygısı ile Olan İlişkinin Değerlendirilmesi Üzerine Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Yavuzer, H. (1990). *Ana-Baba Okulu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldız, S. A. (2004). "Ebeveyn Tutumları ve Saldırganlık". *Polis Bilimleri Dergisi*, 6(3), 131-150.
- Yıldız, E., ve E. R. C. İ. Behice (2011). "Anne Baba Tutumları ile Adölesan Saldırganlığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi". *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(3), 6-11.
- Yıldız, T. G., H. G. E. Kara, E. F. Tanrıbuyurdu ve M. Gönen (2014). "Öz Düzenleme Becerilerinin Öğretmen Çocuk Etkileşiminin Niteliğine Göre İncelenmesi". *Eğitim ve Bilim*, 39(176), 329-338.
- Yılmaz, I. (2014). "İslâm Aile Hukukunda Nesebin (Soybağının) Reddi". *Marife Dini Araştırmalar Dergisi*, 14(1), 31-51.
- Yılmaz, H. (2018). "Türkçe Ebeveyn Tutum Ölçeğinin Rusça Konuşan Kültürler İçin Uyarlanması". *Asya Studies*, 5(5), 1-10.

EXTENDED ABSTRACT

Violence is a complex phenomenon that needs to be addressed together with many individual and social elements it contains. Flirting when considered from a conceptual point of view; It refers to relationships established by focusing on sexual or emotional attraction. The type of violence that people in a dating relationship inflict on each other during the relationship process is defined as 'dating violence'.

In this study, the relationship between dating violence and parenting styles was examined. The fact that one of the analysis variables of the study was dating violence, brought attention to university youth as observation data, and in this context, the relationship between university youth's attitudes and parenting styles within the framework of dating violence was interpreted. In the study, first of all, conceptual and theoretical data on dating violence and parenting styles were included, and then field research data on the subject was evaluated. In this context, the relationship between the parenting styles of young people and their attitudes towards dating violence was interpreted within the scope of the research findings conducted with 482 university students.

The young people who participated in this study were between the ages of 17-30, 65% of whom were women, who studied at different 4-year faculties of a state university. It was observed that the expressions 'violence in the relationship regulates the relationship', 'men who perpetrate physical violence are more attractive' and 'the boyfriend can use violence against his girlfriend if necessary' are the expressions that are evaluated negatively at the highest level in dating violence attitudes. The fact that two of these first three high-scoring statements are

about men shows the position of men in violence. When parenting styles are evaluated, 31% of the participants' mothers are authoritarian, while 29.5% have a permissive pampered attitude. The explanatory authoritarian attitude, on the other hand, reflects the maternal attitude of the participant at the level of 15.8%. Looking at the fathers, 27.6% of the participants had an explanatory authoritarian attitude, while 26.1% was authoritarian and 25% was permissive pamper; 20.5% have a permissive negligent attitude. Here, when evaluated within the framework of authoritarianism and permissiveness, it is seen that fathers have a more permissive pampering attitude than mothers, authoritarian mothers. While the relationship between parenting styles and total scores showing a negative view of dating violence highlights maternal parenting styles, there are mothers with more caring and controlling styles. The correlation relationship seen only with maternal attitudes suggests that the mother has more information and sharing than the father about the dating relationship, and therefore the mother comes to the fore in terms of guidance and warnings. In the participants with a mother parenting style, which we can call a more democratic attitude as a mother acceptance concern dimension, the sexual and emotional dimensions of dating violence; Negative attitudes are higher in the dimension of economic dating violence in the participants whose mothers have a strict control and controlling attitude. Therefore, when mothers' parenting style is more authoritarian, negative attitudes towards economic violence increase, while the attitudes of mothers with more democratic parenting style seem to increase negative attitudes towards emotional and sexual violence. While fathers have a more accepting and caring attitude, that is, if fathers are close to democratic attitudes, the negative perspectives of young people towards economic violence decrease. The important finding here is that existing relationships mostly point to the mother, which suggests that maternal parenting styles are more determinant in negative attitudes towards dating violence than the attitudes towards paternal parenting styles. On the other hand, different analyzes showed that the total score of dating violence in this dimension was higher in participants with mothers with permissive pampering parenting style. For fathers; One of the findings obtained is that the negative attitude towards dating violence is higher in participants whose fathers are more authoritarian. This situation; shows that more authoritarian attitudes and behaviors originating from the father at home have an effect on the negative perspectives of young people about violence. In terms of dating violence types, those who have a negative attitude towards physical violence in dating violence are the participants whose maternal parenting style is permissive-pampering. This dimension, which shows the level of interest of mothers towards children, seems to have affected the negative attitude of young people towards physical violence more than other mother parenting styles. The negative attitude towards emotional dating violence is also higher in the participants who have a permissive pampering attitude. The economic violence sub-dimension of the negative attitude towards dating violence indicates authoritarian mother attitude, while the mother attitude of those with a high negative attitude towards economic violence shows that they are more authoritarian participants.

When the father is evaluated in terms of parenting styles, those who have a negative attitude towards general violence are those who perceive their fathers as authoritarian. This finding reinforces the interpretation that this situation leads to a higher level of negative view of violence among young people who grow up in families where the authoritarian attitude

towards the father is dominant. In addition, the authoritarianism of fathers; physical dating violence, economic dating violence and sexual dating violence bring about having a more negative attitude. On the other hand, those who view the attitude of emotional violence negatively -which we can describe as having a softer attitude- are the young people who have fathers in the permissive pampering parent style. Although the current findings of the research carried out contribute to seeing the general relationships, it is clear that more detailed research is needed to see the reasons, whys, hows and positions of the actors here. When today's social conditions are considered together with many sociological factors such as child rearing, the functioning of domestic authority mechanisms, roles of masculinity and femininity, modernization, secularization, cultural effects; Rather than modelling or affirming authoritarianism as an attitude among young people, it can be said that as one of the extreme dimensions of this attitude, the attitude towards violence is much more negative in young people.